

Fiscale en administratieve actualiteiten februari 2008

ZZP-ers: heeft u wat te klagen?

Zelfstandigen zonder personeel – eenpitters – maken inmiddels de helft uit van het midden- en kleinbedrijf in ons land. Ze zijn er in alle soorten en maten, in elke bedrijfstak. Zelfstandig werkende consultants, notarissen, advocaten, accountants en belastingadviseurs, maar ook – en veel meer dan u denkt – zorgverleners in de thuishulp.

ZZP-ers gaan gebukt onder zware administratieve lasten. Zij hebben geen back-office, ze moeten overal zelf voor opdraaien. Die regeldruk en regelbrij remt de eenpitters in hun economische dadendrang. Een klachtenregen kan niet uitblijven.

Staatsecretaris Frank Heemskerk van Economische Zaken en FNV Zelfstandigen willen die klachten kanaliseren. Zij hebben een internetloket geopend en vragen ZZP-ers om vóór 8 maart hun klachten te melden op www.fnvzzp.nl. Heemskerk wil een Top Tien van de zaken die de overheid voor ZZP-ers echt anders moet gaan aanpakken. Hij heeft op voorhand al toegezegd dat het kabinet de regeldruk nog dit jaar zal verminderen. Die belofte heeft Den Haag eerder gedaan. Eerst zien, dan geloven is hier de logische reactie.

Op de scorelijst van MKB-ondernemers wat de overheid moet doen om het ondernemersklimaat in ons land te verbeteren staat de wens om minder administratieve lasten onbetwist op nummer één. Ook de fiscale regeling voor de aftrek van kosten van een kantoor aan huis is een veelgenoemd irritatiepunt. Een onmogelijke, hinderlijk pietluttige regeling, die een gemiddelde ZZP-er op jaarbasis al snel € 4.000 tot € 5.000 kost. Wie de complexiteit van deze materie nog eens bevestigd wil zien, verwijs ik naar de special [Wonen en werken in één pand](#) in BelastingBelangen 2007, nr. 3. Maar ook de verplichte digitale aangiften, de identificatieplicht voor klanten, de factuurvereisten – met bonnen van pintransacties die geweigerd worden – scoren hoog op de Top Tien. En natuurlijk het verkrijgen van de beroemde – of beter gezegd: beruchte – VAR-verklaring. Met vragen die je de verkeerde kant opsturen. En wil je een VAR hebben die er toe doet – dat moet een VAR Winst uit onderneming (WUO) of DGA zijn, alleen die bieden de opdrachtgever bescherming tegen het risico van een dienstverband met de ZZP-er – dan moet bij het invullen van het formulier de werkelijkheid al snel enig geweld worden aangedaan.

Waar de klachtenregen toe leidt, is onbekend. Maar het lucht op, het spuien van klachten. En www.fnvzzp.nl is geduldig. Hoe concreter de klacht, des te beter, vinden Heemskerk en het FNV.

Extra controle van leaserijders: € 200 mln extra belastingopbrengst

De verscherpte controle van de Belastingdienst op leaserijders is een groot succes. De Belastingdienst heeft bekend gemaakt dat na controle van een eerste groep leaserijders – van 5.500 automobilisten – er voor € 5,7 mln. aan naheffingsaanslagen (met boete) is opgelegd. Als de uitkomst van deze eerste groep maatgevend is voor alle 1,2 mln. Nederlanders met een auto van de zaak kan de verscherpte controle zo'n € 200 mln. extra belastingopbrengst opleveren.

De Belastingdienst is begin vorig gestart met het controleren van leaserijders. De controle richt zich met name op die leaserijders die een verklaring 'geen privé-gebruik auto' hebben aangevraagd en verkregen. Die automobilisten hebben verklaard dat zij op jaarbasis niet meer dan 500 kilometer voor privé-doeleinden rijden met de auto van de zaak. Zij vermijden daardoor de belastingheffing over de bijtelling privé-gebruik auto, over 2006 en 2007 van 22% van de cataloguswaarde van de auto van de zaak, vanaf 1 januari 2008 van (meestal) 25%. Zie ook [Flitsauto's controleren privé-gebruik van de auto van de zaak](#) in BelastingBelangen 2007, nr. 1.

De Belastingdienst controleert modern, met flitsauto's. Daarmee worden de kentekens van auto's vastgelegd, met name op plaatsen waar privé vertoeft wordt. Denk aan bouwmarkten, meubelboulevards, grensovergangen tijdens de vakantieperiodes en natuurlijk bij pretparken. Die data worden digitaal vergeleken met het bestand van automobilisten met een verklaring 'geen privé-gebruik auto'. Dat zijn er zo'n 200.000, op een totaal van 1,2 mln automobilisten met een auto van de zaak. Na

zo'n vier of vijf 'verdachte' signaleringen vraagt de inspecteur de automobilist om het bewijs dat hij niet of nauwelijks privé rijdt met de auto van de zaak. Kan hij dat bewijs – met een kilometeradministratie of op andere wijze – niet overtuigend leveren, dan volgt een naheffing van loonbelasting (en mogelijk ook van de bijdrage Zorgverzekeringswet). In de meeste gevallen wordt bij die naheffing een boete van 50% opgelegd. Het ten onrechte aanvragen van de verklaring 'geen privé-gebruik auto', of het achterwege laten van een verzoek om die verklaring in te trekken wegens gewijzigd gebruik van de auto, is een vorm van voorwaardelijk opzet en dat is goed voor ten minste 50% boete.

Commentaar

De naheffingsaanslagen loonbelasting (en Zorgverzekeringswet) worden opgelegd aan de 'boeven' zelf, de automobilisten die teveel privé in de auto van de zaak hebben gereden. De werkgever gaat hier vrijuit: de verklaring geen privé-gebruik auto, die de werknemer bij hem heeft ingeleverd, geldt als een vrijwaringbewijs dat hij de bijtelling privé-gebruik auto niet hoeft te verlonen. Er geldt hier één uitzondering: als de werkgever wist of redelijkerwijs moest weten dat de verklaring 'geen privé-gebruik auto' van de werknemer niet correct was. In dat geval kan de inspecteur de naheffingsaanslag (met boete!) aan de werkgever opleggen. Dus zorg ervoor dat u als werkgever niet weet waar en wanneer uw medewerkers met hun auto van de zaak rondrijden.

Ongebruikelijke terbeschikkingstelling: eerder uitzondering dan regel!

De wetgever heeft de terbeschikkingstellingsregeling in de wet opgenomen om te voorkomen dat een ondernemer – of een van zijn naaste verwanten – gebruik kan maken van de gunstige vermogensrendementsheffing in box 3 door een of meer vermogensbestanddelen aan zijn onderneming of BV ter beschikking te stellen. Door de TBS-regeling worden huur, rente en andere inkomsten in dergelijke situaties niet in box 3, maar in box 1 in de belastingheffing betrokken. Bij die heffing zijn de winstregels (grotendeels) van toepassing. Dat betekent dat niet alleen de inkomsten in box 1 tegen het progressieve tarief worden belast, maar ook dat de waardeveranderingen van het ter beschikkinggestelde vermogensbestanddeel in die box vallen. Deze boxarbitrage treft de belastingplichtige en de met hem 'verbonden personen'. Dat zijn de partner van de belastingplichtige en hun minderjarige kinderen. Maar als er sprake is van een ongebruikelijke terbeschikkingstelling is de groep van verbonden personen veel groter en omvat die ook meerderjarige kinderen. Maar z'n ongebruikelijke terbeschikkingstelling is eerder uitzondering dan regel, zo blijkt uit een recente uitspraak van Rechtbank Haarlem.

Jan Jansen was directeur-groootaandeelhouder van BV X. Jansen had in privé een kantoorpand dat hij aan zijn BV verhuurde. In 1999, nog vóór de invoering van de terbeschikkingstellingsregeling, verkocht hij dat pand aan zijn twee meerderjarige kinderen, ieder voor de helft. De kinderen bleven de koopsom schuldig aan hun vader. Als zekerheid voor de aflossing van die schuld verleenden zij hun vader het recht van hypotheek op het kantoorpand. Vader Jansen droeg die hypothecaire vordering voor de nominale waarde over aan zijn BV X.

De kinderen verhuurden het pand aan de BV X voor hfl. 240.000 (€ 108.907) per jaar. Over 1999 en 2000 gaven zij de nettohuurinkomsten aan als inkomsten uit vermogen. Bij de aanslagregeling over 2001 stelde de inspecteur dat de verhuur van het pand aangemerkt moest worden als een oneigenlijke terbeschikkingstelling. De BV huurde een kantoorpand dat zij – door het overnemen van de hypothecaire vordering van Jansen – notabene zelf financierde! Daarmee stond voor de inspecteur vast dat er sprake was van een ongebruikelijke terbeschikkingstelling: de diverse overeenkomsten én het daardoor ontstane feitencomplex waren in het algemeen en ook in de gegeven familierelatie ongebruikelijk. De inspecteur belaste de nettohuurinkomsten bij de kinderen in box 1.

Een procedure volgde.

Rechtbank Haarlem besliste dat er géén sprake was van een ongebruikelijke terbeschikkingstelling: Jansen en zijn twee kinderen hadden bij de overdracht van het pand, de financiering van die transactie, het aangaan van de hypotheek, de verhuur van het pand aan de BV en de inbreng van de hypothecaire vordering in de BV steeds strikt zakelijke condities aangehouden. Ook het samenstel van rechtshandelingen was geen reden om een ongebruikelijke terbeschikkingstelling aan te nemen. Het feit dat het geheel van rechtshandelingen ertoe leidde dat de BV een door haarzelf gefinancierd kantoorpand huurde, deed daaraan niet af. Daarbij merkte de rechtbank op dat het gebruikelijk is dat kinderen zaken van ouders overnemen en daarbij de koopsom schuldig blijven. De rechtbank kwam tot de uitspraak dat de inspecteur niet had aangetoond dat er sprake was van een ongebruikelijke terbeschikkingstelling.

Commentaar

Dit soort uitspraken zien we graag! De wetgever heeft de ongebruikelijke terbeschikkingstellingsregeling als vangnetbepaling in de wet opgenomen, en bij dat karakter past een beperkte uitleg. Verder blijkt uit

de wetsgeschiedenis overduidelijk dat een eenduidig criterium voor de beoordeling van de (on)gebruikelijkheid van de terbeschikkingstelling ontbreekt. Getoetst moet worden of de overeenkomst in het algemeen of onder de aangehouden voorwaarden gebruikelijk is, én of die overeenkomst maatschappelijk gebruikelijk is in de gegeven (familie)relatie. En dat hangt weer af van diverse factoren, zoals het type van het ter beschikking gestelde vermogensbestanddeel, de (familie)relatie tussen de betrokken personen en de overeengekomen vergoeding. De inspecteur moet aantonen dat er sprake is van een ongebruikelijke terbeschikkingstelling; de bewijslast rust op hem.

In BelastingBelangen is al diverse keren uiteengezet dat de overdracht van een TBS-pand door de DGA aan zijn meerderjarige kinderen een fiscaal lucratieve zaak is. Zie ook [Bedrijfspannend aan kinderen overdragen?](#)

Deze uitspraak van Rechtbank Haarlem illustreert de ruime mogelijkheden voor zo'n vermogensoverdracht.

Maak bezwaar tegen de BTW over december 2007

Bent u ook een DGA die volgens Financiën vanaf 18 oktober 2007 geen BTW-ondernemer meer is? En moet u ook een fors bedrag aan BTW terugbetalen wegens het onttrekken van uw woning aan uw BTW-vermogen per 18 oktober 2007?

In de e-mail alert van 15 januari 2007 hebben wij u geïnformeerd dat de afdracht van de BTW op uw woning (ineens, over het laatste BTW-tijdvak van 2007) goed te bestrijden is. Zie ook [De DGA: geen BTW-ondernemer meer. Of toch nog even?](#) Als u dat wilt doen, moet u wel tijdig bezwaar maken tegen uw eigen aangifte en afdracht van BTW over het laatste BTW-tijdvak van 2007. Dat er over deze kwestie geprocedeerd gaat worden staat wel vast. Daarvoor zijn de belangen te groot. En waarom zou u de uitkomst van die procedures niet afwachten? Stel uw rechten veilig: maak tijdig bezwaar!

De slurptax: duurdere sedans en SUV's wegbelast?

Per 1 februari is de slurptax ingevoerd, de toeslag op de BPM voor personenauto's met een CO₂-uitstoot boven de 192 gram voor diesels, en 232 gram voor andere personenauto's. De toeslag bedraagt € 110 per boventallige gram aan CO₂ uitstoot. Deze heffing treft met name duurdere sedans en SUV's. Die auto's waren al exclusief, maar door de slurptax worden het exoten.

De invoering van de slurptax is een van de vele maatregelen van de regering om de automobilisten in ons land meer milieubewust te maken. Onder het motto 'de vervuiler betaalt' heeft het kabinet een serie maatregelen genomen om de aanschaf van schone en zuinige auto's te stimuleren en vervuilende auto's zwaarder te belasten. De milieudifferentiatie in de BPM, de belasting op de aanschaf van nieuwe auto's, is flink opgerekt, auto's met te veel CO₂ uitstoot worden duurder door de slurptax, voor dieselpersonenauto's komt er een fijnstofheffing, een roettax, en de accijns op diesel en LPG gaat omhoog. Ook de automobilist die de kosten van zijn automobiel niet zelf hoeft te betalen, maar die kan afwentelen op de zaak, wordt bijgestuurd. De bijtelling voor het privé-gebruik van een auto van de zaak is per 1 januari 2008 omlaag gegaan voor milieuvriendelijke auto's, van 22% naar 14%. Voor gewone auto's is de bijtelling verhoogd van 22% naar 25%.

De BPM kent al jaren een **differentiatie** op basis van energielabels voor personenauto's. Die milieudifferentiatie is per 1 februari 2008 geïntensiveerd. De bonus voor zeer zuinige auto's (label A) is verhoogd van € 1.000 naar € 1.400. De malus, een opslag op de BPM, gaat voor zeer onzuinige auto's

(label G) van € 540 naar € 1.600. Het verschil tussen de maximale bonus en malus komt daarmee op € 3.000, bijna een verdubbeling ten opzichte van 2007.

BPM bonus / malus							
Energielabel	A	B	C	D	E	F	G
	bonus			malus			
tot 01-02-2008	1.000	500	-	135	270	405	540
vanaf 01-02-2008	1.400	700	-	400	800	1.200	1.600

De fiscale stimulans voor **hybride auto's** is verlengd tot 1 juli 2010. De korting wordt wel anders ingevuld. Tot 1 februari 2008 kregen hybriden met een A-label € 6.000 korting op de BPM, voor hybriden met een B-label was dat € 3.000. Die kortingen zijn verminderd tot € 5.000 en € 2.500, maar ter compensatie daarvan komen hybriden nu ook in aanmerking voor de bonus voor zuinige auto's. Daardoor kan de totale BPM-korting voor een hybride auto oplopen tot € 6.400 (A-label) en € 3.200 (B-label).

De **slurptax** is de meest besproken milieudifferentiatie in de BPM. Vanaf 1 februari 2008 geldt er een toeslag op de BPM voor alle personenauto's met een te hoge CO₂-uitstoot. Die grens ligt voor diesels bij 192 gram en voor personenauto's op een andere brandstof bij 232 gram. De toeslag bedraagt € 110 per boventallige gram aan CO₂ uitstoot. Deze heffing treft met name duurdere sedans en SUV's: zie het overzicht.

Slurptax: een strafheffing op dure sedans en SUV's		
Merk en type	prijs tot 1-2-2008	extra BPM
Lamborghini Murcielago	€ 353.015	€ 28.930
Dodge Viper	€ 152.900	€ 28.270
Ferrari F430	€ 215.251	€ 20.680
Range Rover Sport V8	€ 88.300	€ 15.620
Audi R8	€ 146.200	€ 12.870
Renault Espace V6	€ 48.490	€ 6.270
BMW X5, 4.8	€ 91.700	€ 5.940
Volvo S80 V8	€ 76.166	€ 5.720
Chevrolet Captiva V6	€ 44.995	€ 4.730
BMW 750i	€ 107.750	€ 4.290
Lexus RX 350	€ 60.155	€ 3.520
Lexus LS 460	€ 112.100	€ 3.190
Kia Sorrento V6	€ 33.975	€ 2.860

Voor dieselpersonenauto's komt er per 1 april 2008 een **roettax**, een differentiatie van het BPM-tarief naar de uitstoot van fijnstof. Een dieselpersonenauto zonder uitstoot van fijnstof krijgt een BPM-korting van € 900, voor elke milligram uitstoot daalt de korting met € 200. Bij vijf milligram uitstoot vervalt de korting en slaat die om in een toeslag van € 100. Meer uitstoot aan fijnstof kost per milligram € 200 extra aan BPM. Deze roettax treft met name zwaardere dieselauto's zonder roetfilter in de uitlaat. SUV-modellen met een gewicht tussen de 1.500 en 2.000 kilogram worden door de extra BPM-heffing zo'n € 7.000 duurder.

Ook de **bijtelling voor het privé-gebruik van een auto** van de zaak wordt milieu-gedifferentieerd. De bijtelling is per 1 januari 2008 verhoogd van 22% naar 25% van de cataloguswaarde van de auto. Voor zuinige, milieuvriendelijke auto's is de bijtelling verlaagd tot 14%. De auto moet dan een beperkte CO₂-uitstoot hebben. De grens voor auto's met een dieselmotor is (maximaal) 95 gram CO₂-uitstoot per kilometer, voor auto's die op benzine, LPG of aardgas rijden is dat maximaal 110 gram.

Commentaar

De overheid houdt van auto's: de totale opbrengst aan belastingen en andere autogerelateerde inkomsten komt dit jaar uit op maar liefst € 18,2 miljard. Daarvan neemt de BPM € 3,6 miljard voor zijn rekening. En toch is het de bedoeling om de BPM over enkele jaren af te schaffen. Dat moet in het kader van de kilometerheffing, het nieuwe systeem van wegbeprijzing dat het kabinet vanaf 2011 gefaseerd wil gaan invoeren. In dat systeem betalen automobilisten per gereden kilometer. Daar past geen BPM bij, dat is een belasting die zich richt op aanschaf van een nieuwe auto. De vele aanpassingen van de BPM voor 2008 en volgende jaren maken het afschaffen van de BPM er niet gemakkelijker op. De uitbouw van de milieudifferentiatie levert dubbel voordeel op: de opbrengst van de BPM gaat omhoog, én de BPM kan nog beter worden ingezet om een bijdrage te leveren aan het klimaatbeleid. Politiek Den Haag zal dat instrument niet zomaar willen prijsgeven.

Automobilisten hebben andere overwegingen. Zij hebben massaal vóór 1 februari de SUV van hun voorkeur gekocht om de slurp- en roettax vóór te zijn. De verkoopstijging was het grootst bij de Porsche Cayenne: in januari 2008 werden 1070% meer auto's van dat type verkocht dan in januari 2007. Voor de BMW X5 was dat 592%, bij de Mercedes GL-klasse 58%, zo melden de BOVAG en de RAI.

BTW op dubieuze debiteuren: op tijd terugvragen

De ondernemer die een BTW-belaste dienst of levering heeft verricht, kan de voor die prestatie verschuldigde en afgedragen omzetbelasting bij de fiscus terugvragen als de afnemer de rekening niet betaalt. De ondernemer moet de BTW terugvragen zodra hij er redelijkerwijs van uit kan gaan dat de afnemer niet zal betalen. Als de ondernemer de BTW later terugclaimt, vist hij achter het net en verspeelt hij de belastingteruggave.

Hof Den Bosch heeft onlangs uitspraak gedaan over de vraag of een BV terecht aanspraak maakte op een BTW-teruggave wegens niet-betaling door een van haar debiteuren. BV X had in november 1991 een vordering op een van haar afnemers, BV Y. Op 21 november kwam de directie van BV X erachter dat voor die afnemer surseance van betaling ophanden was. Nog diezelfde dag deed de directie een voorstel om haar vordering te verrekenen met een vordering die BV Y had op een van de leveranciers van BV X. Op 31 januari 1992 ging BV Y failliet. BV X diende vervolgens pas op 22 februari 2000 een verzoek in om teruggaaf van de BTW.

Dat was te laat, zo besliste de Brabantse rechter.

Een ondernemer die BTW heeft afgedragen wegens een door hem verrichte dienst of levering, kan die omzetbelasting bij de fiscus terugvragen als hij de vergoeding voor die dienst of levering niet heeft ontvangen en die ook niet meer zal ontvangen. Of dat het geval is, hangt van de feiten af. De ondernemer moet de BTW terugvragen bij de aangifte over het tijdvak waarin het recht op teruggaaf is ontstaan. Dit is het tijdstip waarop hij er redelijkerwijs van uit kan gaan dat betaling door de debiteur achterwege zal blijven.

In de berechte casus was dat volgens het Hof op 21 november 1991, maar uiterlijk op 31 januari 1992 toen de afnemer failliet werd verklaard. BV X probeerde nog wel aannemelijk te maken dat zij al eerder een verzoek om teruggaaf had ingediend, maar daarin slaagde zij niet.

Het verzoek van 22 februari 2000 was te laat: BV X kreeg de BTW niet terug.

Commentaar

Een uitspraak om rekening mee te houden. De belanghebbende in de procedure was wel heel erg traag met het terugvragen van de BTW, maar de overwegingen in deze uitspraak zijn zo algemeen geformuleerd dat ook ondernemers die sneller reageren hier risico's lopen. De BTW moet direct worden teruggevraagd zodra redelijkerwijs vaststaat dat de afnemer niet zal betalen. En dat is vaak al ver vóórdat de afnemer failliet wordt verklaard! Als incassomaatregelen niet het beoogde resultaat hebben, moet de BTW snel worden teruggeclaimd. Zo niet, dan vervalt het recht op teruggave. U bent nu gewaarschuwd, u telt nu voor twee.....

Let op uw box 3-vermogen

De Belastingdienst is zo vriendelijk geweest om aan te kondigen dat bij de aangiften voor het belastingjaar 2007 extra aandacht zal worden gegeven aan de inkomsten in box 3. Spaartegoeden, vakantiewoningen en andere tweede woningen – ook als die in het buitenland worden aangehouden – krijgen dit keer de extra aandacht van de inspecteur. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de gegevens van banken, verzekeringsmaatschappijen en het kadaster.

Voetballers in pak: geen werkkleding, maar loon in natura

Een werkgever kan zijn werknemer gratis werkkleding verstrekken of hem daarvoor een belastingvrije vergoeding geven. De fiscale definitie van werkkleding is erg zuinig: het moet gaan om kleding die uitsluitend of nagenoeg uitsluitend geschikt is om tijdens het werk te dragen, of kleding die voorzien is van een duidelijk logo van de werkgever van tenminste 70 cm². Voor de werkgever en werknemer die ruimere mogelijkheden zoeken voor gratis kleding biedt de wet ook ruimte: een werkgever kan zijn werknemer gratis kleding verstrekken die de werknemer tijdens zijn werk draagt, mits die kleding op de werkplek (buiten de woning van de werknemer) blijft.

Betaald voetbalvereniging A had een sponsorovereenkomst met BV X op grond waarvan die BV clubkleding verstrekke. Bij de start van het voetbalseizoen verstrekke de vereniging een clubkostuum met toebehoren aan de selectiespelers plus het begeleidende team. De voor een wedstrijd geselecteerde spelers plus begeleiders moesten dat kostuum na elke wedstrijd dragen, en voorts in bijeenkomsten met de pers. Voetbalvereniging A merkte de kleding aan als een gratis verstrekking. In het huishoudelijk reglement was vastgelegd dat de spelers en andere teamleden zich na de wedstrijden moesten omkleden en het kostuum op de club moesten laten hangen.

Maar dat gebeurde niet, zo constateerde de inspecteur bij een boekenonderzoek. En de clubleiding wist dat. Na een wedstrijd gingen de spelers in kostuum naar huis, en brachten dat op de eerste trainingsdag na de wedstrijd weer terug. Daarmee stond voor de inspecteur vast dat geen sprake kon zijn van een vrije verstrekking van kleding voor tijdens het werk.

De inspecteur deed zijn plicht en legde voetbalvereniging A een naheffingsaanslag loonbelasting op over de jaren 2000 tot en met 2005. Met een boete van 50%.

A verzette zich tegen die naheffingsaanslag, na afwijzing van haar bezwaarschrift bij Rechtbank Arnhem, maar zonder succes.

Ook voor de rechtbank stond vast dat de kostuums van de medewerkers aantoonbaar niet op de werkplek, op de clublocatie van de voetbalvereniging, buiten de woning van de medewerkers was gebleven. Daardoor was van een vrije verstrekking geen sprake. De verstrekking van de kleding vormde loon in natura, en dat loon moest worden gewaardeerd naar de waarde in het economisch verkeer. De Rechtbank was het met de inspecteur eens dat bij de waardering van de kleding kon worden uitgegaan van de werkelijke waarde van het kledingpakket in 1999, nu er geen informatie voorhanden was over de werkelijke waarde van de verstrekte kleding. Verder had de inspecteur met een waardevermindering van 22,5% op afdoende wijze rekening gehouden met het feit dat op enkele kledingstukken het logo van A was aangebracht. De Rechtbank handhaafde de naheffingsaanslag en vond de boete van 50% passend en geboden. Het beroep van voetbalvereniging A werd ongegrond verklaard.

Commentaar

De fiscale aspecten van werkkleding kunnen werkgevers nog wel eens voor onaangename verrassingen plaatsen. Zo ook de landelijk bekende voetbalvereniging uit de opgemelde procedure. De restrictie dat de kleding op de werkplek moet blijven – wil die belastingvrij kunnen worden verstrekt – gaat zelfs zover dat de werknemers die kleding niet mee naar huis mogen nemen om die schoon te maken. Dat moet de werkgever maar regelen.

Erkende verhuizers dragen geen uniform

Werkkleding is kleding die een werknemer alleen maar wil dragen als hij aan het werk is. In privé draag je geen werkkleding, dat doe je niet. De werkgever kan die werkkleding uiteraard belastingvrij verstrekken. Bij twijfel, als de werkkleding wel erg op vrijetijdskleding lijkt, heeft de fiscale wetgever een duidelijke grens getrokken: de kleding moet voorzien zijn van een logo van de werkgever van tenminste 70cm². En dat logo moet op alle kledingstukken staan! Een uniform is altijd werkkleding. Geuniformeerd word je herkend en geassocieerd met een bepaald bedrijf of een bepaald beroep, ook als je niet aan het werk bent. Iedereen herkent 'oom agent' aan de pet, die ons allemaal past. Erkende verhuizers dragen geen uniform, zo heeft de Hoge Raad begin deze maand beslist.

Verhuisbedrijf BV Transo verstreekte haar werknemers gratis bedrijfskleding. De medewerkers waren verplicht die kleding onder werktijd te dragen. De bedrijfskleding bestond uit een spijkerbroek, een poloshirt, een sweater en een jas. Op al die kledingstukken, behalve op de broek, was het logo 'Erkende verhuizers' aangebracht. Dat logo was kleiner dan 70 cm².

BV Transo rekende de kleding niet tot het loon van haar werknemers, maar de inspecteur wel. Hij vond de bedrijfskleding geen (fiscale) werkkleding, omdat die kleding ook geschikt was om buiten werktijd te dragen én nauwelijks van vrijetijdskleding te onderscheiden was.

BV Transo verzette zich tegen de naheffingsaanslag en ging daartegen in beroep bij Hof Amsterdam. De BV erkende dat het logo op de bedrijfskleding niet de wettelijk voorgeschreven 70cm² was, maar door dat logo kon de bedrijfskleding van haar verhuizers wel als een uniform worden aangemerkt. En een uniform is 'per definitie' werkkleding; Financiën heeft dat in een beleidsbesluit van juli 2000 nadrukkelijk goedgekeurd.

Hof Amsterdam wees dat standpunt af. Van een uniform is sprake als meerdere werknemers gelijke kleding dragen die door derden worden geassocieerd met een bepaald bedrijf, beroep of instelling, ook als die werknemers buiten hun werkomgeving zijn. En dat kon niet worden gezegd van de bedrijfskleding van de verhuizers van BV Transo. Het Hof handhaafde de naheffingsaanslag.

Na de afwijzende uitspraak ging BV Transo door naar de Hoge Raad. De BV stelde dat het Amsterdamse Hof de goedkeuring van Financiën, dat een uniform altijd werkkleding is, te beperkt had uitgelegd door te eisen dat de kleding aan een bepaald bedrijf gekoppeld moest kunnen worden. De Hoge Raad was het daar niet mee eens. Het Hof had met de term 'bedrijf' niet de onderneming van BV Transo bedoeld, maar de bedrijfstak – het verhuisbedrijf – waarin de BV actief was. Dat was in overeenstemming met het beleidsbesluit van Financiën. De Hoge Raad bevestigde de uitspraak.

Commentaar

Tegen de uitspraak dat verhuizers geen uniform dragen, valt weinig in te brengen. Maar dat wil nog niet zeggen dat kleding met een herkenbare opdruk 'erkende verhuizers' geen werkkleding is. De BV uit de procedure zal bij de eerstvolgende bestelling van nieuwe kleding voor haar verhuizers wel een wat groter logo van tenminste 70cm² daarop laten plaatsen. Waar een klein land groot in kan zijn.....

Aftrek voor stallingkosten auto van de zaak

Bent u IB-ondernemer en stalt u uw auto van de zaak in de garage bij uw privé-woning? En krijgt u als ondernemer de bijtelling van 25% (of 14%) voor het privé-gebruik van die auto van de zaak als onttrekking bij uw winst opgeteld? Dan kunt u de stallingkosten van uw auto van de zaak – tot een redelijk bedrag – als bedrijfskosten opvoeren. Die aftrekpost valt met een beroep op een recent arrest van de Hoge Raad goed te verdedigen.

Hotelkosten zijn – gedeeltelijk – aftrekbare studiekosten

Uitgaven voor het volgen van een opleiding of een studie met het oog op het verwerven van inkomen uit arbeid, zijn aftrekbare scholingsuitgaven. De wet geeft geen opsomming van de aftrekbare scholingskosten, maar noemt wel enkele uitgaven die in ieder geval niet aftrekbaar zijn. Dat zijn onder meer de kosten van een werk- of studeerruimte (inclusief de inrichting), reis- en verblijfkosten (zoals excursies en studiereizen), maar ook uitgaven voor levensonderhoud, daaronder begrepen huisvesting, voedsel, drank, genotmiddelen en kleding. En toch heeft de Hoge Raad recent huisvestingskosten als gedeeltelijk aftrekbare studiekosten aangemerkt.

Mevrouw Van den Berg was verpleegkundige. In 1999 startte zij met de opleiding tot gestaltetherapeut. Die opleiding duurde drie jaar en werd verzorgd door de XYZ-instelling. Van den Berg moest jaarlijks zeker aan tien opleidingsweekenden deelnemen. Die weekenden werden gehouden in een hotel/kampeerboerderij. De XYZ-instelling huurde die boerderij, omdat de instelling niet beschikte over een eigen, voor de training geschikte opleidingsruimte. Per opleidingsweekend werd 41,5 uren gerekend; daarvan werden 15 uren aan groepssessies besteed. De XYZ-instelling bracht mw. Van den Berg in 2002 – naast de directe opleidingskosten – extra € 1.177 in rekening als haar aandeel in de kosten van huisvesting tijdens de opleidingsweekenden. Van den Berg voerde alle haar in rekening gebrachte opleidings- en huisvestingskosten op als scholingsuitgaven als bracht die in aftrek op haar inkomen. De inspecteur weigerde de aftrek van de huisvestingskosten: dat waren volgens de wet geen scholingsuitgaven.

Hof Leeuwarden en in cassatie de Hoge Raad beslisten anders. Een deel van de huisvestingskosten was niet aan te merken als uitgaven tot voorziening in het levensonderhoud. De XYZ-instelling had de kampeerboerderij afgehuurd omdat zij zelf niet beschikte over een eigen adequate opleidingsruimte. Was dat wél het geval geweest, dan had XYZ de kosten daarvan ook doorbelast aan de deelnemers van de opleidingsweekenden en zou dat aandeel in de kosten zonder meer als aftrekbare scholingsuitgave kwalificeren. Volgens het Hof kon een evenredig deel van de huisvestingskosten, te weten de tijdsduur van de groepssessies ten opzichte van de totale duur per weekend ($15 / 41,5 \times 100 = 36\%$) zonder meer als aftrekbare scholingsuitgaven worden aangemerkt.

De staatssecretaris van Financiën ging in cassatie tegen deze uitspraak, maar dat mocht hem niet baten. De Hoge Raad bevestigde de uitspraak van het Hof: die uitspraak gaf geen blijk van een onjuiste rechtsopvatting en het door het Hof berekende percentage van 36% was van feitelijke aard en niet onbegrijpelijk.

Commentaar

Een leuke uitspraak die opleidingsinstellingen en werkgevers kan inspireren om opleidingstrajecten zo af en toe in het weekend in een wat luxe hotel uit te voeren. Sessies 'op de hei' worden zo een stuk aantrekkelijker. Het aantonen dat de opleidingsruimte in en bij een hotel bij uitstek geschikt is voor delen van de opleiding – en in ieder geval veel beter is dan de eigen opleidingsruimte – kan geen probleem zijn. Door de verblijfskosten van het opleidingsweekend (geheel of gedeeltelijk) bij de deelnemers in rekening te brengen, kunnen zij een fiscale tegemoetkoming krijgen voor een nuttig weekendje weg.

Het onduidelijke begin van de TBS-regeling

De directeur-groootaandeelhouder die een pand beschikbaar stelt aan zijn BV, krijgt te maken met de terbeschikkingstellingsregeling. Die regeling heeft tot gevolg dat het pand én de opbrengsten uit de verhuur daarvan bij de DGA in box 1 in de belastingheffing worden betrokken. Die heffing vindt plaats volgens de spelregels voor de winst uit onderneming (behoudens enkele uitzonderingen). Dat betekent dat de kosten en lasten op het verhuurde pand aftrekbaar zijn, maar ook dat de waardeveranderingen van dat pand in box 1 vallen. In de praktijk is onduidelijk op welk tijdstip de TBS-regeling begint. Is dat – net als bij het starten van een onderneming – het geval zodra er voorbereidingshandelingen worden getroffen? Of gaat de TBS-regeling pas in als het pand feitelijk ter beschikking is gesteld? Het antwoord op die vraag is van direct belang voor de belastingheffing bij de DGA, zo blijkt uit de twee onderstaande uitspraken. Maar die uitspraken maken ook duidelijk dat de belastingrechtvaarders niet op één lijn zitten in deze kwestie.

Jan Tras bezat middellijk, via zijn holdingmaatschappij BV Jatra, alle aandelen in de BV Boersuper, een supermarkt. Begin 1998 kreeg Tras van een van zijn zakenrelaties te horen dat er in zijn woonplaats nieuwe winkelunits gebouwd gingen worden. Tras was direct enthousiast om een winkelunit te kopen. Zijn plan was om het pand in privé te kopen en het aan zijn werk-BV te gaan verhuren. Tras regelde een lening bij de bank ter financiering van de koop van de winkelunit. De bank hield die lening voorshands in depot, omdat de bouw van de winkelunit door diverse redenen flinke vertraging opliep. In 2002 betaalde

Tras op zijn lening aan de bank € 118.805 rente; hij ontving € 92.133 als depotrente. Toen de winkelunit begin 2003 afgebouwd was en de koop daarvan notarieel kan worden vastgelegd, stelde de bank als voorwaarde voor de financiering dat niet Tras, maar zijn holding BV Jatra het pand zou kopen. Dat gebeurde op 4 april 2003. Op diezelfde dag droeg Tras zijn lening bij de bank over op zijn holding BV Jatra, die daarmee de koopsom voldeed. Tras bracht in zijn aangifte IB 2002 het verschil van € 26.672 tussen de ontvangen en betaalde rente op de banklening in aftrek als negatieve inkomsten uit het ter beschikking stellen van een vermogensbestanddeel.

De inspecteur en Rechtbank Haarlem weigerden die renteaftrek. In 2002 was bij Tras de TBS-regeling niet van toepassing. Hij had in 2002 geen vermogensbestanddeel aan zijn BV ter beschikking gesteld. De TBS-regeling was pas van toepassing als een vermogensbestanddeel de facto aan de BV ter beschikking werd gesteld, en daarvan was in 2002 (en in latere jaren) geen sprake. De Rechtbank verwierp de stelling van Tras dat het negatieve rentesaldo gezien moest worden als kosten die hij in de opstartfase van de onderneming had gemaakt.

Hof Den Bosch heeft over dezelfde kwestie anders geoordeeld. Deze procedure betreft een woon-praktijkpand voor een tandarts in BV-vorm.

Kees Kies kocht in 2001 een pand met de bedoeling daarin zijn tandartspraktijk onder te brengen. Hij oefende zijn praktijk uit in BV-vorm. Het pand moest volledig verbouwd worden tot praktijkpand; achter het pand zou een nieuwe woning worden gebouwd. In 2001 werd met de verbouwing begonnen, maar die werd in 2002 stilgelegd vanwege problemen met de bouwvergunning. Die vergunning werd uiteindelijk wel verstrekt, maar het te verbouwen pand mocht uitsluitend als woon-werkpand gebruikt worden; een gebruik voor alleen de tandartsenpraktijk was niet toegestaan. Kies besloot daarop het pand in 2003 in privé te nemen en daarin te gaan wonen, met praktijk aan huis.

Kies rekende over 2002 het pand tot zijn TBS-vermogen en bracht aan kosten, lasten en afschrijving op het pand in totaal € 33.502 in aftrek op zijn inkomen in box 1. De inspecteur weigerde die aftrek. Zijns inziens was de TBS-regeling niet van toepassing, omdat het pand niet daadwerkelijk aan de BV ter beschikking werd gesteld.

Rechtbank Breda gaf de inspecteur gelijk, maar Hof Den Bosch besliste anders.

Het Hof vond dat de TBS-regeling wel van toepassing was. Tandarts Kies had het pand aangeschaft met de bedoeling om dat aan zijn BV ter beschikking te gaan stellen. De wetgever had voor de fiscale behandeling van de TBS-regeling nadrukkelijk aangesloten bij de fiscale spelregels voor de winst uit onderneming en uit de wetsgeschiedenis bleek duidelijk dat de wetgever ook voor wat betreft de kwalificatie van het TBS-vermogen aansluiting zocht bij de vermogensetikettering van ondernemingsvermogen. Die parallel tussen de TBS-regeling en het winstregime kwam volgens het Hof het beste tot zijn recht door het pand – dat gekocht was met de bedoeling om dat aan de BV ter beschikking te gaan stellen – direct vanaf het moment van aanschaf tot het TBS-vermogen te rekenen, en niet pas vanaf het tijdstip dat het daadwerkelijk aan de BV ter beschikking werd gesteld.

Commentaar

Een interessante zaak. De Hoge Raad zal in deze kwestie het eindoordeel moeten geven: Financiën heeft cassatie aangetekend tegen de uitspraak van het Bossche Hof. Financiën wil de TBS-regeling pas laten ingaan vanaf het tijdstip dat het vermogensbestanddeel daadwerkelijk ter beschikking wordt gesteld. Dat standpunt is ook in enkele beleidspublicaties opgenomen. Wij geven de voorkeur aan de standpuntbepaling van Hof Den Bosch. Die doet meer recht aan de parallelle benadering van de TBS-regeling en de winst uit onderneming. De uitspraak van de Hoge Raad zal nog wel even op zich laten wachten. Deze houdt u uiteraard van ons tegoeed.

Scheiden: bespaar overdrachtsbelasting op de woning

Bent u, ondernemer, in een echtscheidingsprocedure verwickeld? En gaat u de echtelijke woning die op uw naam staat (u bent op huwelijkse voorwaarden getrouwd) bij die echtscheiding aan uw aanstaande ex-echtgenoot overdragen? Dat gaat 6% overdrachtsbelasting kosten. Maar..... die heffing kunt u vermijden. Door vóór de inschrijving van de echtscheiding in de registers een beperkte huwelijksgoederengemeenschap aan te gaan met uw aanstaande ex-echtgenoot en daar de echtelijke woning in te brengen. Uw aanstaande ex brengt de waarde van de woning in geld in die gemeenschap in. Bij de echtscheiding wordt de beperkte huwelijksgoederengemeenschap opgeheven en ... u krijgt daarbij het geld, uw ex de woning. De inbreng én uitbreng van die woning uit de beperkte huwelijksgoederengemeenschap kost geen overdrachtsbelasting. U kunt de belastingbesparing delen met uw ex. Of niet.

Het onduidelijke einde van de TBS-regeling

De TBS-regeling bestaat al ruim zeven jaar, maar roept nog volop vragen op. Vooral basale vragen, bijvoorbeeld wanneer gaat de TBS-regeling nu precies in en wanneer eindigt die. Die twee vragen hangen onlosmakelijk samen. Als de start van de TBS-regeling niet duidelijk vastligt, geeft dat problemen bij het beëindigen van die regeling. Onderstaande uitspraak toont die problemen in volle omvang.

DGA Dijkman bezat in privé een bedrijfspand. Dat pand bestond uit een kantoorruimte en een magazijn. Dijkman verhuurde het magazijn aan BV De Dijk - waarvan hij middels zijn holding-BV alle aandelen bezat - voor € 453 per maand. Die verhuur viel vanaf 1 januari 2001, de datum van invoering van de TBS-regeling, onder die regeling bij DGA Dijkman. De kantoorruimte werd aan derden verhuurd. In 2001 liet Dijkman het gehele pand ingrijpend verbouwen. De kosten daarvan bedroegen bijna € 380.000. Eind augustus 2001 was het pand klaar, vanaf 1 september 2001 werd het gehele pand aan BV De Dijk verhuurd. De huur van het gehele pand – dus inclusief de al eerder door de BV gehuurde magazijnruimte - werd vastgesteld op € 4.537 per maand. Dijkman rekende alle kosten van de verbouwing van het pand – in totaal € 380.000 – tot de fiscale kostprijs van zijn TBS-pand. Per 31 december 2003 verkocht Dijkman's holding-BV alle aandelen in BV De Dijk. Daardoor kwam er per die datum een einde aan de TBS-regeling. De boekwaarde van het pand inclusief verbouwingkosten bedroeg ultimo 2003 ruim € 560.000, de waarde in het economische verkeer was – zo bleek uit een taxatierapport – slechts € 360.000. Dijkman voerde het verschil van € 200.000 in zijn aangifte over 2003 op als boekverlies uit hoofde van de TBS-regeling. De inspecteur weigerde die aftrek, volgens hem was geen sprake van een verlies uit terbeschikkingstelling.

Rechtbank Arnhem was het daar mee eens.

BV De Dijk had het verbouwde pand pas op 1 september 2003 in gebruik genomen, de TBS-regeling (voor het verbouwde kantoorgedeelte van het pand) was pas op die datum gaan lopen. De kosten van verbouwing van het pand (van € 380.000) konden niet volledig tot de kostprijs van het TBS-pand worden gerekend. Dat pand moest per 1 september 2003 geactiveerd worden op de openingsbalans van de hernieuwde terbeschikkingstelling, en wel voor de waarde in het economisch verkeer op dat tijdstip. Die waarde was een stuk lager dan de boekwaarde die Dijkman op zijn TBS-balans had verkregen door de kosten van verbouwing volledig te activeren. De inspecteur had aannemelijk gemaakt dat het overgrote deel van de verbouwingkosten geen waardevermeerdering van het pand had opgeleverd. Volgens hem ging het daarbij zeker om € 200.000. Die kosten – de onrendabele top – vielen bij Dijkman in privé; die waardevermindering kon niet aan de TBS-periode worden toegerekend. Dat betekende dat er bij het einde van de TBS-regeling geen sprake was van een boekverlies.

Commentaar

Een dramatische uitspraak. Belanghebbende ging ervan uit dat de gedeeltelijke terbeschikkingstelling van het pand aan zijn BV voldoende ruimte bood om de kosten van verbouwing van het (afzonderlijke) kantoorgedeelte van dat pand op de TBS-balans te activeren en te gaan afschrijven ten laste van zijn fiscale inkomen in box 1. Rechtbank Arnhem torpedeert die opzet door ná de ingrijpende verbouwing van het pand een nieuwe terbeschikkingstelling aan te nemen. Daardoor moet dat – verbouwde – pand op de openingsbalans van die nieuwe TBS-positie worden gewaardeerd naar de waarde in het economisch verkeer. En dat kost de belanghebbende de aftrek van de onrendabele kosten van de verbouwing. Als belanghebbende het gehele pand gedurende enkele maanden aan zijn BV had verhuurd, en pas daarna het pand had laten verbouwen, was deze zaak voor hem een stuk voordeliger afgelopen. Voor de belanghebbende is dat mosterd na de maaltijd, u kunt van deze misstap leren hoe het niet moet.

Nieuwe afschrijvingsbeperking te compenseren?

Binnen ons concern zijn wij erg getroffen door de regeling uit Werken aan winst dat bedrijfsmiddelen fiscaal in tenminste 5 jaar tijd moeten worden afgeschreven. We verhuren en leasen diverse goederen, schrijven die commercieel af in drie jaar (tot op de restwaarde van 10% of 15% van de aanschafwaarde), en die commerciële afschrijvingslast is verdisconteerd in onze tarieven. Door de afschrijvingstermijn van tenminste vijf jaar is de fiscale afschrijving veel lager dan commercieel. Gevolg is dat de fiscale winst hoger uitkomt dan de commerciële winst en over dat verschil mogen we eerder belasting betalen. Die meerkosten – rente en zo – moeten we weer terugverdienen in onze tariefstelling. Het zou allemaal veel beter uitkomen als we de fiscale en commerciële afschrijvingen gelijk kunnen laten lopen, net als tot 2007. Is dat toch niet mogelijk? Of ziet u andere oplossingen voor dit probleem?

Antwoord

De wetgever heeft per 1 januari 2007 de fiscale afschrijving op bedrijfsmiddelen gemaximaliseerd: op bedrijfsmiddelen, anders dan vastgoed, kan vanaf 1 januari 2007 ten hoogste 20% van de

aanschaffings- of voortbrengingskosten worden afgeschreven, voor goodwill is dat 10%. Dit jaarlijkse afschrijvingsplafond is 20% (voor goodwill 10%) van de netto kostprijs van het bedrijfsmiddel; bij de berekening van dit jaarlijkse maximum kan de restwaarde van het bedrijfsmiddel buiten aanmerking blijven.

Uw klacht over het verschil tussen de commerciële en fiscale afschrijving is een van de vele voorbeelden waaruit blijkt dat de nieuwe afschrijvingsbeperking van weinig inzicht getuigt in de economische werkelijkheid. De afschrijvingsbeperking is niets meer en niets minder dan een platte dekkingsmaatregel om de verlaging van de winstbelasting te bekostigen. Helaas voor u – én vele andere ondernemers – zijn uitzonderingen op deze afschrijvingsbeperking niet mogelijk. Ook niet in specifieke situaties. De wetgever heeft dat bij herhaling opgemerkt tijdens de parlementaire behandeling van Werken aan Winst.

De wetgever heeft twee beperkte mogelijkheden gegeven om de afschrijvingsbeperking te compenseren. Als eerste is dat een afwaardering van het bedrijfsmiddel op lagere bedrijfswaarde. De ondernemer zal die lagere bedrijfswaarde moeten aantonen, en dat is slechts in uitzonderingsgevallen mogelijk. Bij bedrijfsmiddelen die niet zo'n lange economische levensduur hebben, is een lagere bedrijfswaarde vrijwel niet aan te tonen.

De tweede optie biedt meer perspectief. De ondernemer die een bedrijfsmiddel binnen de voorgeschreven afschrijvingsperiode van vijf jaar verkoopt, en bij die verkoop een boekverlies lijdt, kan dat verlies zonder meer in aftrek brengen. In de door u beschreven situatie lijkt die mogelijkheid goed toepasbaar. U zou de bedrijfsmiddelen steeds na drie jaar binnen het concern kunnen verkopen, van de ene naar de andere BV, voor de commerciële boekwaarde. Vereist is dan wel dat de verkopende en kopende BV niet tot dezelfde fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting behoren. Door de verkoop binnen het concern te houden, blijven de bedrijfsmiddelen ter beschikking. Als u als overdrachtsprijs de commerciële boekwaarde (de aanschafwaarde minus drie jaar commerciële afschrijving) aanhoudt, zal de inspecteur die prijsstelling moeilijk kunnen aantasten. Ook voor de investeringsaftrek en desinvesteringsbijtelling kan een en ander neutraal verlopen. Overlegt u deze mogelijkheid eens met uw belastingadviseur!

Vakantiewoning in Turkije testamentair te regelen?

Vorig jaar heb ik een prachtige vakantiewoning in Turkije gekocht. We hebben er inmiddels enkele vakanties doorgebracht, zeer tot ons genoegen. Turkije is een prachtig land, en het huis een goede belegging. Een groot deel van het jaar wordt het huis verhuurd, vooral aan Britten. Dat wordt volledig verzorgd door een bedrijf aldaar; over de netto-inkomsten betaal ik in Turkije 20% belasting. Laatst bedacht ik me dat ik in mijn testament niets specifiek geregeld heb voor mijn Turkse vakantiehuis. Is dat wenselijk, of loopt het vakantiehuis gewoon mee met de rest van mijn vermogen?

Antwoord

Voor uw Turkse vakantiewoning geldt bij vererving niet het Nederlandse erfrecht: uw tweede woning in Turkije vererft altijd op grond van het Turkse erfrecht. En dat maakt het wenselijk om een aparte bepaling over die woning in uw testament op te nemen.

Als een in Nederland wonende erflater niet alleen vermogen in Nederland, maar ook buitenlandse bezittingen heeft, kan dat problemen geven bij de uitvoering van het testament. Het land waar de buitenlandse bezittingen zijn gelegen, is niet verplicht om bij het overlijden van de eigenaar op die bezittingen het erfrecht van de woonstaat van de erflater toe te passen. Het internationaal privaatrecht geeft daar regels voor. In de verhouding Nederland - Turkije speelt deze problematiek ook en gaat het erfrecht van Turkije altijd voor.

Volgens Turks erfrecht zijn de leden van het gezin van de erflater, de echtgenoot en kinderen, de eerste erfgenamen. Bij uw overlijden erven zij de vakantiewoning. Die vererving gaat als volgt: $\frac{1}{4}$ van de vakantiewoning gaat naar de echtgenoot en $\frac{3}{4}$ naar de kinderen. Dat aandeel voor de kinderen is altijd $\frac{3}{4}$, ongeacht hoeveel kinderen er zijn. Als er meer dan één kind is, erven zij voor gelijke delen. Turks erfrecht kent ook een splitsing tussen vruchtgebruik en bloot eigendom. Maar zo'n splitsing is pas rechtsgeldig als alle erfgenamen die goedkeuren; een splitsing van rechtswege zoals wij die kennen, is in Turkije onbekend.

Als u bij uw overlijden voor uw Turkse vakantiewoning een andere verdeling wenst dan de hiervoor genoemde $\frac{1}{4}$ en $\frac{3}{4}$ vererving, is het nuttig om dat in uw testament vast te leggen. Desgewenst kunt u vooraf nagaan of uw afwijkende wens in Turkije wordt geaccepteerd.

Bij uw overlijden is in Turkije én in Nederland successierecht verschuldigd over de waarde van uw Turkse vakantiewoning. Het Turkse tarief is gematigd in vergelijking met Nederland. Er geldt een vrijstelling per erfgenaam van Lira 83.139. Heeft de erflater geen kinderen, dan geldt voor zijn echtgenoot een vrijstelling van Lira 166.375. Daarboven geldt een tarief van 5%, oplopend tot maximaal 10%. Ook Nederland heft successierecht over de waarde van uw Turkse vakantiewoning, naar de Nederlandse tarieven. Vanwege de belastingheffing in Turkije krijgen uw erfgenamen hier een tegemoetkoming ter

voorkoming van dubbele belasting. Maar die tegemoetkoming is nooit meer dan het bedrag dat in Turkije feitelijk aan belasting is geheven. Het voordeel van de lage successiebelasting in Turkije moet daardoor weer worden ingeleverd bij de Nederlandse schatkist: die zal in beginsel bijheffen. Volledigheidshalve meld ik nog dat Turkije bij overlijden ook een registratierecht heft van 0,9% van de verkoopwaarde van de woning. Dat registratierecht kunt u vergelijken met onze overdrachtsbelasting. Anders dan in Nederland is in Turkije de overgang van de eigendom van vastgoed door overlijden wél belast.

Een nieuwe VTA voor de DGA

Heeft u directeur-groootaandeelhouder voor 2008 nog geen Voorlopige Teruggaaf ontvangen terwijl u daar wel voor in aanmerking komt? Bijvoorbeeld vanwege de aftrek van eigenwoningrente of buitengewone uitgaven. Dan moet u snel een nieuw verzoek voor een Voorlopige Teruggaaf 2008 indienen.

De Belastingdienst is weer eens een computerbestand kwijt. Dit keer gaat het om de DGA's voor wie per 1 januari 2008 de inhoudingsvrijstelling voor de loonbelasting zou worden ingevoerd. Een vrijstelling die op het laatste moment toch maar niet werd ingevoerd en die uitgesteld is tot 1 januari 2009. Dient u maar snel opnieuw een verzoek in. Met excuses namens de Belastingdienst.

Gevraagd: een forse aftrekpost in box 1

Dit jaar zal mijn inkomen in box 1 flink hoger zijn dan in voorgaande jaren. Ik krijg dit jaar eenmalig een 'achterstallige' tantième-uitkering van ruim € 50.000 uitbetaald. Die betaling houdt verband met het toetreden van een groep nieuwe aandeelhouders in een van mijn twee werk-BV's. Dat tantième is een reële beloning voor mijn extra bijdrage in het goede resultaat van die BV over 2007. Die € 50.000 komt bovenop mijn gewone salaris over 2008. Dat gaat me een flinke duit aan belastingen kosten! En daarom ben ik op zoek naar een forse aftrekpost in box 1. Heeft u suggesties? Mijn fiscale positie is snel geschetst: ik ben DGA van een holding-BV met daaronder twee goedlopende werk-BV's, ik verhuur vanuit privé het bedrijfspand aan een van die BV's en ik heb een eigen woning waar een maximale hypotheek op zit. Verder heb ik een bescheiden vermogen in box 3, belegd in courante beurseffecten.

Antwoord

Forse aftrekposten zijn dun gezaaid. De wetgever heeft de mogelijkheden voor leuke fiscale aftrekposten bij de invoering van de Wet inkomstenbelasting 2001 nadrukkelijk beperkt. In box 1 zijn er – globaal gezegd – nog drie mogelijkheden voor een aftrekpost van enige omvang. Dat zijn de aftrek van eigenwoningrente, de aftrek van alimentatie (of de afkoopsom daarvan) en voor DGA's een bijdrage in de eigen pensioenregeling. Daarnaast zijn er voor specifieke situaties nog wat andere mogelijkheden. Denk aan de aftrek van onderhoudskosten van een monumentenwoning, of van een TBS-pand. U maakt al maximaal gebruik van de aftrek van eigen woningrente, en over de aftrek van alimentatie kan onmogelijk van 'op afstand' geadviseerd worden. Dan blijven er nog twee mogelijkheden over. De eerste optie is een aanpassing van uw pensioenrechten. Zoals de meeste DGA's zult u uw pensioen wel in eigen beheer – in uw houdstervennootschap – opbouwen. Goede kans dat uw pensioenrechten niet optimaal zijn. Bijvoorbeeld omdat de pensioenrechten nog niet zijn aangepast aan de laatste stand van uw pensioengevend inkomen. Of wellicht is een inkoop van oude dienstjaren mogelijk en kunnen daarover (aanvullende) pensioenrechten worden toegekend. Vraag het eens aan uw adviseur! Als u er voor kiest – in goed overleg met uw adviseur – om uw pensioenrechten te verbeteren kunt u de daaruit voortvloeiende pensioenlasten voor rekening van uw BV laten komen, maar u kunt die ook gedeeltelijk in privé betalen door middel van een eigen bijdrage. Die eigen bijdrage is aftrekbaar in box 1. Let op: uw eigen bijdrage mag niet meer zijn dan de helft van de pensioenlasten in dat jaar. Door de pensioenlasten in 2008 (voor maximaal de helft) in privé te betalen, krijgt een substantiële aftrekpost, zeker als de aanpassing van de pensioenrechten tot een backservice leidt. Op die aftrekpost realiseert u in box 1 een belastingbesparing van 52%, in plaats van de 25,5% besparing aan vennootschapsbelasting in de BV. Verder kunt u overwegen om in 2008 een grote onderhoudsbeurt te laten uitvoeren aan het pand dat u aan de BV verhuurt. De kosten daarvan zijn direct volledig aftrekbaar in box 1, als onderdeel van het resultaat uit overige werkzaamheden. Let op, er moet wel sprake zijn onderhoud, niet van verbeteringen aan het pand. Verbeteringen moeten geactiveerd worden; die leiden tot een aftrek over een reeks van

jaren door de afschrijving daarop.

Overlegt u beide mogelijkheden eens met uw belastingadviseur. Die kan tot een optimale toepassing komen, rekening houdend met de specifieke aspecten van uw fiscale positie.

Kan ik mijn overbedelingsschuld aflossen?

Bij het overlijden van mijn vrouw, meer dan tien jaar geleden, is haar gehele vermogen aan mij toebedeeld en heb ik – wegens overbedeling - een schuld aan onze drie kinderen gekregen. Die schuld bedroeg oorspronkelijk afgerond € 80.000 per kind; jaarlijks wordt daarop 10% enkelvoudige rente bijgeboekt. Volgens mijn accountant is de schuld per kind op 1 januari 2008 € 164.000. Mijn tweede zoon wil binnenkort een eigen woning kopen. Om hem te helpen met de financiering daarvan, wil ik de overbedelingsschuld aan hem aflossen. Ik heb het geld niet nodig, het staat op een renterekening, en mijn twee andere kinderen zijn ook volledig akkoord. Kan ik de schuld zonder fiscale problemen aflossen?

Antwoord

Nee, dat gaat niet lukken. Bij een volledige aflossing van de schuld aan uw zoon krijgt u te maken met de overgangsregeling voor gerijpte rente van vóór 1 januari 2001. Om u de gevolgen van die regeling duidelijk te maken, is het zinvol om de lening plus de bijgeboekte rente onder te verdelen in drie stukken: de oorspronkelijk lening van nominaal € 80.000, de tot 1 januari 2001 bijgeboekte rente (door mij benaderd op € 28.000) en de ná 1 januari 2001 bijgeboekte rente (van € 56.000, 7 jaar lang 10% enkelvoudige rente van € 8.000 per jaar).

Bij de invoering van de Wet inkomstenbelasting 2001 is de behandeling van inkomsten uit vermogen radicaal gewijzigd. Dergelijke inkomsten werden tot 2001 tegen het normale progressieve tarief in de heffing van inkomstenbelasting betrokken, vanaf 1 januari 2001 geldt daarvoor de vermogensrendementsheffing: de inkomsten worden forfaitair gesteld op 4% van de gemiddelde waarde van de bezittingen aan het begin en het einde van het kalenderjaar tegen een vast tarief van 30%. Dat leidt tot een heffing van 1,2% van de gemiddelde waarde van de bezittingen, ongeacht de werkelijke omvang van de inkomsten uit vermogen.

Om te voorkomen dat inkomsten uit vermogen van vóór 2001 fiscaal geruisloos werden 'doorgeschoven' naar de nieuwe, gunstiger vermogensrendementsheffing, heeft de wetgever een overgangsregeling getroffen. Volgens deze regeling moeten de tot en met 31 december 2000 gerijpte (dat wil zeggen: aangegroeide) rente, huur en pacht, die op dat tijdstip nog niet in de belastingheffing zijn betrokken, alsnog tot de belastbare inkomsten in box 1 worden gerekend zodra die op of ná 1 januari 2001 worden ontvangen. Zo wordt bereikt dat de inkomsten uit vermogen, die onder het regime van de oude wet inkomstenbelasting zijn ontstaan, toch tegen het progressieve tarief van box 1 in de belastingheffing worden betrokken.

Deze overgangsregeling is in uw situatie van toepassing op de rente die op de schuld is bijgeboekt tot 2001, derhalve op € 28.000. Als u de schuld aan uw zoon volledig aflost, zal hij over dat bedrag progressief belasting in box 1 moeten betalen. En, anders dan u misschien verwacht, die rentebetaling leidt bij u niet tot een aftrekpost. De wetgever heeft de overgangsregeling beperkt tot de heffingskant; voor de met die heffing corresponderende aftrek van betaalde rente is géén overgangsregeling getroffen! De wetgever heeft die onevenwichtige behandeling later in beperkte mate versoepeld, maar uitsluitend voor het geval dat de overbedelingsschuld vervalt door het overlijden van de langstlevende ouder. Bij aflossing van de schuld bij leven geldt géén tegemoetkoming. Aflossing van de tot 2001 bijgeschreven rente is derhalve niet aan te raden.

Wat kunt u dan wel aflossen zonder dat er fiscale problemen ontstaan?

Dat is allereerst de hoofdsom van de schuld, het oorspronkelijke bedrag van € 80.000. Bij aflossing van de hoofdsom is de hiervoor geschetste overgangsregeling niet aan de orde.

En ook de rente die vanaf 1 januari 2001 op de schuld is bijgeschreven – de € 56.000 – valt buiten de overgangsregeling en leidt bij aflossing derhalve niet tot heffing van inkomstenbelasting bij uw zoon. Maar als deze renteschuld wordt afgelost, doet zich wel weer een ander fiscaal probleem voor. Bij aflossing in 2008 betaalt u deze rente veel eerder aan uw kind dan indertijd, bij het overlijden van uw vrouw, is aangenomen. Indertijd is de standaardrente van 6%, die de Successiewet hanteert voor onder meer testamentaire regelingen, herrekend naar een enkelvoudige rente van 10%. Bij die herrekening is er van uit gegaan dat de rente op de overbedelingsschuld pas bij uw overlijden zou vervallen. Als u die rente nu al, in 2008, aan uw zoon aflost is die vervroegde betaling een bevoordeling, een schenking waarover uw zoon in beginsel schenkingsrecht verschuldigd is. Om de omvang van die bevoordeling vast te stellen, zijn diverse rekenfactoren nodig. Vraag uw adviseur eens om het voor u uit te rekenen. Wellicht kunt u de bevoordeling brengen onder een van vrijgestelde schenkingen van ouders aan kinderen.

Tot slot nog dit. Als u uw schuld aan uw zoon deels gaat aflossen, is het verstandig om vast te leggen op welk deel van de schuld die aflossing betrekking heeft. Is er niets vastgelegd, dan gaat de wet er vanuit

dat de aflossing als eerste betrekking heeft op rente, de oudste rente het eerst, en daarna pas op de hoofdsom. En dat is in uw situatie precies de verkeerde volgorde. U kunt zonder fiscale problemen de hoofdsom aflossen, en daarna – als de gevolgen voor het schenkingsrecht aanvaardbaar zijn – de rente die vanaf 2001 is bijgeschreven. Door de aflossing zo te benoemen voorkomt u de fiscaal nadelige toerekening aan de rente van vóór 2001.

Oud bedrijfspand verplicht naar privé?

Mijn vrouw en ik hebben een winkel in dameskleding. Onze zaak is gevestigd in een toeristische gemeente in Zeeland. Over drie maanden verhuizen we met de zaak naar een nieuw winkelcentrum in onze gemeente. Wij hebben erg goede verwachtingen van die nieuwe locatie. In het winkelcentrum gaan we huren, ons huidige winkelpand is eigendom. Dat pand kunnen we na verplaatsing van onze zaak goed gaan verhuren aan een andere lokale ondernemer. Daarover heb ik een vraag. Zijn wij verplicht om ons winkelpand, als wij dat niet meer zelf in de zaak gebruiken, naar het privé-vermogen over te brengen? Zo ja, dan is dat een kostbare zaak. Wij hebben dat pand in 1972 gekocht, de meerwaarde is wel een paar ton. Als we daar met de fiscus over moeten afrekenen moeten we een forse financiering bij de bank aangaan en dat wil ik liever vermijden. Gaat dat lukken?

Antwoord

Ja dat gaat lukken. U bent niet verplicht om het oude pand naar uw privé-vermogen over te brengen als u dat gaat verhuren. Het winkelpand is thans, nu de winkel daar nog gevestigd is, verplicht ondernemingsvermogen. Dat etiket verandert als u het pand niet meer in de zaak gebruikt, maar dat gaat verhuren. Het pand wordt dan keuzevermogen. Door de ingrijpende wijziging in gebruik – van bedrijfspand naar verhuurpand – kunt u kiezen of u het pand tot het bedrijfsvermogen blijft rekenen, of dat u het naar privé overbrengt. U moet het niet naar privé overbrengen, u mag dat doen. De belastingrechter heeft dat bij herhaling beslist, met als motivering dat een ondernemer niet verplicht kan worden om af te rekenen over stille reserves (in het pand) als die meerwaarde niet gerealiseerd wordt. Overbrenging van het pand naar het privé-vermogen brengt geen geld in het laatje, en dat betekent dat de ondernemer de belastingheffing over die meerwaarde zou moeten 'voorschieten'. Dat vindt de belastingrechter ongewenst. Bij overbrenging naar privé is het ook niet mogelijk om de belastingheffing over de stille reserves in het pand uit te stellen door die boekwinst onder te brengen in een herinvesteringsreserve. De vorming van zo'n reserve is niet mogelijk omdat het pand niet wordt 'vervreemd' en de wet eist dat als voorwaarde voor zo'n reservering.

Als u het pand gaat verhuren, kunt u er voor kiezen om het pand tot uw bedrijfsvermogen te blijven rekenen. U heeft deze keuzemogelijkheid omdat u uw onderneming voortzet. Zou u uw onderneming gaan staken, dan is er geen keuze. Bij staking van een onderneming moet het oude bedrijfspand, zodra dat langdurig aan derden wordt verhuurd, verplicht naar het privé-vermogen worden overgebracht. De belastingrechter vindt de 'ontijdige' belastingheffing dan wél aanvaardbaar omdat de bron van inkomen – de onderneming – wegvalt.

Tip aftrekbaar

Betaalt u, ondernemer, uw zakenlunches en diners met een creditcard? Als u de tip op de aftekenbon laat zetten, wordt die ook aftrekbaar c.q. declarabel.

De werktuigenvrijstelling

De werktuigenvrijstelling is van toepassing bij de vaststelling van de waarde van een gebouw voor de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ). Sinds 1 januari 2007 is deze vrijstelling ook van belang bij de fiscale afschrijving op een gebouw. Een werktuig dat onder de vrijstelling kan worden gebracht, kan los van het gebouw worden afgeschreven. De wetgever heeft dat expliciet in de wet geregeld: "werktuigen die van een gebouw kunnen worden afgescheiden zonder dat beschadiging van betekenis aan die werktuigen wordt toegebracht en die niet op zichzelf als gebouwde eigendommen zijn aan te merken, worden als een afzonderlijk bedrijfsmiddel beschouwd". De afschrijving op werktuigen in een gebouw valt daardoor niet onder de beperkte afschrijving voor gebouwen die per 1 januari 2007 met

'Werken aan Winst' is ingevoerd. Daarmee biedt de werktuigenvrijstelling mogelijkheden om de afschrijvingsbeperking op gebouwen te matigen. Reden genoeg om die vrijstelling eens nader te verkennen.

Afschrijven op gebouwen: het kader

Per 1 januari 2007 is de afschrijving op gebouwen beperkt, voor ondernemers in de inkomstenbelasting, voor BV's én voor DGA's die een pand aan hun BV verhuren. Afschrijving op een gebouw is nog slechts toegestaan indien en voorzover de boekwaarde van het gebouw hoger is dan de 'bodemwaarde'. De bodemwaarde hangt af van de bestemming van het gebouw: voor een gebouw in eigen gebruik is de bodemwaarde 50% van de WOZ-waarde, voor een gebouw ter belegging is de bodemwaarde 100% van de WOZ-waarde.

Voor de afschrijving op een gebouw (én voor de afwaardering op lagere bedrijfswaarde) moeten – zo bepaalt de wet – alle onderdelen van een gebouw, en de daarbij behorende ondergrond en aanhorigheden, als één bedrijfsmiddel worden aangemerkt. Dat maakt de definitie van wat een 'gebouw' is er niet eenvoudiger op. Door deze bepaling behoren ook voorzieningen in en rondom het pand – zoals een groenvoorziening, een parkeerterrein, een liftinstallatie – tot het gebouw waarvoor de afschrijvingsbeperking geldt.

Daarbij rijst steeds weer de vraag of zaken in een gebouw als onderdeel van dat gebouw moeten worden aangemerkt, en derhalve meegenomen moeten worden bij het vaststellen van de maximale afschrijving op het gebouw. Bij de beoordeling daarvan komen vragen op als: kan het gebouw functioneren zonder die zaak, is de betreffende zaak onmiddellijk en uitsluitend dienstbaar aan het gebouw, hoe is de technisch-functionele samenhang tussen die zaak en het gebouw. Zaken die 'aard- en nagelvast' verbonden zijn aan het gebouw zullen vrijwel altijd als een onderdeel van het gebouw moeten worden aangemerkt. Bij die zaken kan enkel nog de werktuigenvrijstelling soelaas bieden.

De werktuigenvrijstelling

De definitie van 'een werktuig', zoals die in de inleiding is opgenomen, heeft de wetgever ontleend aan de Gemeentewet. Deze wet biedt voor werktuigen een vrijstelling voor de heffing van onroerende-zaakbelastingen. In het verlengde daarvan kent ook de Wet Waardering Onroerende Zaken deze vrijstelling. Door de bodemwaarde, de grens voor de fiscale afschrijving op vastgoed, te koppelen aan de WOZ-waarde, is de werktuigenvrijstelling ook van belang voor de heffing van inkomsten- en vennootschapsbelasting.

Bij de invulling van de werktuigenvrijstelling zijn drie onderdelen van belang. Die worden hieronder puntsgewijs uitgewerkt.

1. Er moet sprake zijn van een werktuig.

De wetgever heeft geen definitie van een 'werktuig' gegeven, en ook de omschrijving in het Groot Woordenboek der Nederlandse Taal (de grote Van Dale) biedt weinig houvast. Een werktuig, zo zegt Van Dale, is "een voorwerp of een geheel van voorwerpen dat gebruikt wordt om zekere krachten te overwinnen met behulp van andere krachten; een hulpmiddel bij het bewerken, vervaardigen, of verplaatsen van iets".

Wat is er wel duidelijk? Het werktuig moet verbonden zijn met het gebouw. Dat staat in de wet. Het moet dus gaan om een (roerende) zaak die door de verbinding met het gebouw onroerend is geworden. En die zaak moet dienstbaar zijn aan het (productie-)proces dat in het gebouw plaatsvindt. Het moet een hulpmiddel zijn voor de bewerking, vervaardiging of verplaatsing in het kader van dat productieproces. Zaken die hoofdzakelijk (dat wil zeggen: voor meer dan 70%) dienstbaar zijn aan het gebouw zelf, zijn géén werktuig als bedoeld in de werktuigenvrijstelling. Deze zaken dienen het gebruik van het gebouw, ze maken het gebouw beter geschikt om te gebruiken. Denk aan roltrappen, een lift, verwarmings- en ventilatie-installaties en dergelijke.

Een werktuig als bedoeld in de werktuigenvrijstelling dient een zelfstandig doel in het productieproces. Zo'n werktuig dient niet het gebruik van het gebouw, het gebouw dient het gebruik van het werktuig! Voorbeelden van (vrijgestelde) werktuigen te over. Denk aan meet- en regelapparatuur, schakelapparatuur, trafo's, compressoren, aggregaten, verpakkingsinstallaties, weegapparatuur, pompen, meters, roerwerken, hijsinstallaties en kantineapparatuur.

Er is veel geprocedeerd over de werktuigenvrijstelling. En het aantal procedures over deze uithoek van het belastingrecht zal op korte termijn alleen maar toenemen. Die procedures zijn erg feitelijk van aard. Zo zal een afzuiginstallatie in een gebouw meestal dienen om het gebruik van dat gebouw te ondersteunen met een zuivere lucht. Geen werktuigenvrijstelling derhalve. Maar als er in dat gebouw een productieproces plaatsvindt waarbij zuivere lucht noodzakelijk is voor een goed verloop van dat proces, lijkt de werktuigenvrijstelling wel van toepassing.

2. Het werktuig moet af te scheiden zijn van het gebouw.

Het werktuig moet af te scheiden zijn van het gebouw, en wel op een zodanige manier – zo zegt de wet – "zonder dat beschadiging van betekenis aan die werktuigen wordt toegebracht". Een beetje beschadiging mag wel, een beschadiging van betekenis betekent geen werktuigenvrijstelling. Of de afscheiding van het gebouw economisch gezien verstandig is of niet, doet niet ter zake. Dat betekent dat

het niet van belang is hoeveel geld de verwijdering uit het gebouw kost, en evenmin of het werktuig na die losmaking in waarde daalt. Beslissend is slechts of het werktuig na verwijdering uit het gebouw nog als werktuig te gebruiken is. Daarbij gaat het vooral om de technische en fysieke toestand van het werktuig, en niet zozeer om de bedrijfseconomische waarde, zo heeft de Hoge Raad recent beslist. Moet het gebouw volledig gesloopt worden om de werktuigen daaruit te verwijderen, of is de verbondenheid van de werktuigen met het gebouw zodanig dat de werktuigen enkel gesloopt uit het gebouw kunnen worden gehaald, dan is sprake van beschadiging van betekenis. Geen werktuigenvrijstelling, zo besliste de belastingrechter. Maar als het werktuig gedemonteerd uit het gebouw verwijderd kan worden en daarna weer gemonteerd kan worden om goede diensten te bewijzen, is de vrijstelling wél van toepassing.

3. Het werktuig mag niet op zichzelf een gebouwde eigendom zijn.

Dit aspect vereist dat een werktuig na verwijdering uit het gebouw een roerende zaak is. Een zaak die op zichzelf als gebouwde eigendom kwalificeert, kan niet onder de vrijstelling worden gebracht. Denk aan een windmolen. Die is in zijn geheel aan te merken als een werktuig, maar omdat die molen op zichzelf een gebouwde eigendom is, valt die wél onder de afschrijvingsbeperking voor gebouwen. Dat geldt ook voor hoogspanningsmasten, opslagtanks, filtergebouwen en dergelijke.

De Hoge Raad geeft een ruime uitleg aan 'gebouwde eigendom'. Het gaat om zaken die naar aard en inrichting bestemd zijn om duurzaam op eenzelfde plaats te blijven. Een gebouwde eigendom is niet beperkt tot een bouwwerk dat bescherming biedt tegen wind, regen en andere atmosferische invloeden. Het is veel ruimer dan een gebouw.

Procederen over de werktuigenvrijstelling

De vraag of in een concrete situatie de werktuigenvrijstelling kan worden benut om de fiscale afschrijving op een gebouw te verruimen, moet beantwoord worden met behulp van bovenstaande criteria. Een belangrijke indicatie daarbij is of voor de WOZ-waardering de vrijstelling ook is toegepast. De werktuigenvrijstelling bij de fiscale afschrijving is immers dezelfde als voor de WOZ. Maar de WOZ-beschikking (de taxatie waarop die beschikking is gebaseerd) is niet beslissend. Als de WOZ-beschikking over een jaar definitief vaststaat, is de waarde van de onroerende zaak voor dat jaar onherroepelijk vastgesteld. En daardoor ook de bodemwaarde voor de fiscale afschrijving op gebouwen. Maar daarmee staat de kwalificatie wel of geen werktuigenvrijstelling voor de fiscale afschrijving nog niet vast. Die vraag kan los van de WOZ-beschikking worden aangekaart. Bij de Belastingdienst, door bezwaar te maken tegen de aanslag inkomsten- of vennootschapsbelasting waarin de betwiste afschrijving op het gebouw is begrepen. En bij afwijzing van dat bezwaarschrift kan de vraag wel of geen werktuigenvrijstelling aan de fiscale rechter worden voorgelegd.

Pas op met de eigen bijdrage voor privé-gebruik auto

De werknemer / DGA met een auto van de zaak kan de bijtelling privé-gebruik auto beperken door een eigen bijdrage voor dat privé-gebruik aan de werkgever / de BV te betalen. De automobilist kan die eigen bijdrage in mindering brengen op de bijtelling, maar uitsluitend voor zover die bijdrage betrekking heeft op het privé-gebruik van de auto van de zaak. Is de eigen bijdrage van de werknemer hoog in verhouding tot de 25% bijtelling, dan is het risico bijzonder groot dat de inspecteur de bijtelling voor het privé-gebruik auto hoger dan op 25% zal vaststellen. Die forfaitaire bijtelling kan niet alleen door de automobilist, maar ook door de inspecteur worden weerlegd. Als u zo'n hoge eigen bijdrage betaalt 'draagt u de inspecteur in een rode pluuche zetel naar het bewijs dat u veel meer privé rijdt dan gebruikelijk' En dat levert een hogere bijtelling op.

Een vuistregel: de eigen bijdrage moet niet hoger zijn dan zo'n 60% tot 70% van de 25%-bijtelling. In sommige fiscale adviesbrieven wordt wel een eigen bijdrage getipt die gelijk is aan de 25% bijtelling. Je moet maar durven.....

PS: De inspecteur kan de nieuwe, lage forfaitaire bijtelling van 14% niet aantasten. Bij een 14% auto kan de eigen bijdrage wél zonder fiscale problemen gelijk zijn aan de bijtelling.

Aankoop grafrecht: laatste ronde in 2008?

Uit BelastingBelangen heb ik begrepen dat per 1 januari 2009 de aftrek van ziektekosten en buitengewone uitgaven gaat vervallen. Dat betekent dat 2008 het laatste jaar is dat ik nog aftrekbare ziektekosten kan opvoeren. U begrijpt het al: dat moet een flinke aftrekpost worden. Ziek zijn wil niemand, ik ook niet, dus liever geen ziektekosten. Maar kan ik de aftrek wegens buitengewone uitgaven niet benutten als ik dit jaar voor mijzelf én mijn vrouw een grafrecht koop? Als ik de kosten daarvan ineens in 2008 kan aftrekken, betaalt de fiscus 52% mee! Het gaat om een investering van zeker € 6.000, dus ik wil graag vooraf zekerheid hebben over de fiscale aftrekbaarheid.

Antwoord

Per 1 januari 2009 vervalt inderdaad de aftrek voor buitengewone uitgaven. Die wetswijziging is aangenomen bij het Belastingplan 2008. Zie ook BelastingBelangen 2007, nr. 5: [Belastingplan 2008: aftrek ziektekosten en buitengewone uitgaven vervalt](#).

Daarmee is 2008 het laatste jaar dat u nog een aftrek wegens buitengewone uitgaven kunt opvoeren. Uw plan om die aftrekpost nog een keer goed te benutten, heeft onze volledige instemming. En dat kan door in 2008 een grafrecht voor u en uw vrouw te kopen! U kunt de kosten daarvan volledig als buitengewone uitgaven aanmerken, als maar vaststaat dat die uitgave onherroepelijk is. De Hoge Raad heeft al weer jaren geleden beslist dat daarvan sprake is als aan twee voorwaarden wordt voldaan: het grafrecht mag niet overdraagbaar zijn én u (of na uw overlijden uw vrouw) krijgt de koopsom van het grafrecht niet terug als u (of uw vrouw) om wat voor reden dan ook het grafrecht niet benut. U kunt de aftrekpost al opvoeren bij leven. Beslissend is of de uitgave voor het grafrecht op u 'drukt'. En dat is het geval als aan de twee hiervoor genoemde vereisten is voldaan. Dat u met de uitgave een waardevol recht verkrijgt, is geen beletsel voor de aftrek. Een spreiding van die uitgave over meerdere jaren – door middel van 'afschrijving' – is niet vereist: als de uitgave onherroepelijk is, kan die direct volledig in aftrek worden gebracht.

Let op: bij de aankoop van een grafrecht wordt vaak een aanvullende betaling gedaan als afkoopsom voor de kosten van onderhoud van het graf. Die uitgave is niet aftrekbaar omdat die kosten geen rechtstreeks verband houden met het overlijden.

Vooruitlopend op het afschaffen van de aftrek voor buitengewone uitgaven per 1 januari 2009 is deze regeling ook voor 2008 al beknot. Dit jaar zijn de premies voor de zorgverzekering niet meer aftrekbaar als buitengewone uitgaven. Het gaat om de standaardpremie én de inkomensafhankelijke bijdrage voor de Zorgverzekeringswet; de premie voor een aanvullende verzekering – bijvoorbeeld voor tandartskosten – is in 2008 nog wél aftrekbaar. Ter compensatie van die aftrekbeperking is de drempel voor de aftrek van buitengewone uitgaven voor 2008 verlaagd. Die drempel is teruggebracht van 11,5% naar 1,65% van het verzamelinkomen. In uw situatie moet u die drempel berekenen over het gezamenlijke verzamelinkomen van u én uw vrouw.

Van KER naar HIR?

In een van mijn BV's ben ik actief in vastgoed. Wij doen kleine projecten, verhuren vastgoed en af en toe handelen we. In de BV zit een blok oudere woningen in R. Vol verhuurd, maar de onderhoudskosten beginnen nu wel zwaar te drukken op de huur. Voor de kosten van onderhoud is een reserve gevormd van afgerond € 135.000. Ik kan dat blok woningen verkopen voor een redelijke prijs. Geen wereldprijis, maar het levert toch wel een paar ton boekwinst op. Dat geld kan de BV dan weer herinvesteren in beter vastgoed. Als ik de woningen verkoop, valt de onderhoudsvoorziening vrij. Kan ik die vrijval ook in de herinvesteringsreserve stoppen? Mij lijkt van wel: de woningen brengen minder op vanwege het achterstallig onderhoud, en die reservering is bestemd om de kosten van dat onderhoud af te dekken. Zo bezien is de vrijval toch een 'vergoeding' voor de lagere opbrengst? Graag uw reactie.

Antwoord

Uw redenering is economisch gezien juist, maar fiscaal pakt het toch anders uit. Als de BV de woningen verkoopt, moet de kostenegaliseringsreserve verplicht vrijvallen. Die vrijval is fiscaal gezien géén 'opbrengst bij vervreemding' in de zin van de wet, zo heeft de belastingrechter al weer jaren geleden beslist. Juridisch gezien klopt dat: de 'vergoeding' is niet afkomstig van de koper van de woningen, de winst vloeit voort uit het terugkopen van een fiscale faciliteit. De belastingrechter beperkt de 'opbrengst bij vervreemding' tot de tegenwaarde van het verkochte bedrijfsmiddel, plus – bij minnelijke verkoop ter voorkoming van onteigening en schade-uitkeringen – de vergoeding tot vervanging van hetgeen verloren is gegaan. In de door u beschreven situatie kan de winst door het vrijvallen van de kostenegaliseringsreserve niet in de herinvesteringsreserve worden ondergebracht, maar moet de BV daar direct over afrekenen.

AOW: in België, in Nederland of niet belast?

Als ondernemer in ruste woon ik inmiddels al weer vele jaren in België. Het leven als Nederbelg bevalt mij uitstekend. De afgelopen jaren heb ik geleidelijk aan alle financiële banden met Nederland verbroken. Mijn houdstervennootschap met daarin mijn zakelijk vermogen is verplaatst naar België, mijn pensioen is afgekocht, en mijn zaak in Nederland heb ik overgedragen aan mijn zoon die de tent prima runt.

Eén financiële band heb ik nog wel met Nederland, en daar heb ik een vraag over. Dat betreft de AOW. Binnenkort wordt ik 65 en dan krijg ik mijn staatspensioen. De vraag is waar die AOW wordt belast: in Nederland of in België. Volgens mijn Belgische accountant is de AOW in België belast, maar de laatste tijd circuleren er geruchten dat de AOW ook in België niet belast zou zijn. Hoe zit dat?

Antwoord

In uw situatie zijn de AOW-uitkeringen aan België toegewezen ter belastingheffing. U woont als AOW-gerechtigde in België, en in het belastingverdrag tussen Nederland en België is expliciet bepaald dat de AOW-uitkeringen belast mogen worden door het woonland. En dat is België. In belastingverdragen van Nederland met andere landen is dat wel eens anders geregeld, en blijft Nederland bevoegd om belasting over de AOW-uitkeringen te heffen.

België is dus heffingsbevoegd en kan de door u te ontvangen AOW-uitkeringen in de belastingheffing betrekken. Maar het Hof van Antwerpen heeft recent een – opmerkelijke – uitspraak gedaan en beslist dat, ook al is België heffingsbevoegd op grond van het belastingverdrag met Nederland, de AOW toch niet in de Belgische Personenbelasting kan worden betrokken. Tekst en uitleg van die beslissing zijn erg technisch, daar zal ik u niet mee lastigvallen.

De consequentie van die uitspraak lijkt te zijn dat de AOW-uitkeringen voor inwoners van België onbelast blijven. Dat zal u als muziek in de oren klinken, maar die symfonie kan nog verstoord worden. De uitspraak van het Hof van Antwerpen is nog niet onherroepelijk. Tegen die uitspraak kan nog beroep worden aangetekend, en de Belgische Hoge Raad zou alsnog anders kunnen beslissen. Een tweede kanttekening betreft de zogenaamde clawbackbepaling in het belastingverdrag Nederland - België. Die bepaling houdt in dat Nederland alsnog over de AOW-uitkering belasting kan heffen als België dat niet doet. Dat 'terughalen' van de belastingheffing is beperkt tot gevallen waarin de AOW en andere aanvullende (uit Nederland afkomstige) pensioenuitkeringen tezamen ten minste € 25.000 (bruto) per jaar bedragen. Dat zal bij u – waarschijnlijk – niet het geval zijn door de eerdere afkoop van pensioenrechten. U moet afwachten wat de definitieve uitkomst zal zijn van de rechtsgang in België.

Motiveer uw bezwaar

Als u bezwaar maakt tegen een aanslag, bent u verplicht dat bezwaarschrift te motiveren. Doet u dat niet, dan kan de inspecteur u niet ontvankelijk verklaren en het bezwaarschrift ter zijde leggen. Maakt u bezwaar tegen een boete op de aanslag, dan kunt u volstaan met een zeer summiere motivering. Een verweer in de trant van 'ik ben het niet eens met de motivering van de boete door de inspecteur en kan dat niet nader motiveren zonder mezelf te beschuldigen' is voldoende.

Geruisloze bedrijfsoverdracht geblokkeerd?

Sinds 1 januari 2007 exploiteer ik mijn onderneming samen met een van mijn medewerkers in firmaverband. Mijn compagnon is jaren geleden als medewerker bij mij in dienst getreden. In de loop der jaren heeft hij zich binnen de onderneming opgewerkt tot bedrijfsleider, en sinds 1 januari 2007 is hij voor 25% eigenaar van de zaak. Vanwege mijn slechte gezondheid wil ik op korte termijn stoppen met werken en per 1 juli 2008 ook de resterende 75% van de zaak aan hem overdoen. Mijn kinderen zijn niet geïnteresseerd in de zaak en daar trouwens ook niet geschikt voor. Die bedrijfsoverdracht willen wij zonder fiscale afrekening uitvoeren. Ik hoef dan niet af te rekenen over de stille reserves in de zaak, mijn compagnon moet minder geld op tafel leggen en kan de overname dan net gefinancierd krijgen.

Volgens onze accountant kent de wet wel de mogelijkheid van een fiscaal geruisloze bedrijfsoverdracht, maar voldoen wij niet aan de voorwaarden die de wet stelt. Mijn compagnon heeft wel lang genoeg bij de zaak in loondienst gewerkt, maar zou nog twee jaar mede-eigenaar moeten zijn voordat zo'n fiscaal geruisloze bedrijfsoverdracht toegestaan is. Klopt dat? En zo ja, is daar een mouw aan te passen?

Antwoord

De wet kent al weer enkele jaren de mogelijkheid om een onderneming fiscaal geruisloos – zonder afrekening met de fiscus over stille reserves en goodwill in de zaak – over te dragen aan een ander. Dat kan zijn een familielid, een derde, of een (vroegere) medewerker zoals in de door u voorgelegde situatie. Om in aanmerking te komen voor zo'n geruisloze bedrijfsoverdracht moet aan enkele voorwaarden worden voldaan. Een van die voorwaarden is dat de overnemer ten minste drie jaar (36 maanden) ofwel als werknemer in loondienst is geweest bij de over te nemen onderneming, ofwel als medeondernemer, samen met de overdrager, de onderneming voor zijn rekening en risico heeft gedreven. Die driejaarsperiode, zo eist de wet, moet direct voorafgaan aan het tijdstip van de bedrijfsoverdracht. Gedachte achter deze voorwaarde is dat de zittende ondernemer in die driejaarsperiode zijn ervaring, relaties en deskundigheid kan overdragen aan de overnemer, waardoor diens kansen stijgen om de onderneming succesvol voort te zetten.

In de door u voorgelegde situatie wordt niet voldaan aan deze voorwaarde. Uitgaande van een bedrijfsoverdracht per 1 juli 2008 is uw compagnon in de direct daaraan voorafgaande drie jaren geen drie jaar medeondernemer (dat is hij pas op 1 januari 2007 geworden) én evenmin drie jaar als werknemer in loondienst. Uw compagnon heeft, zo begrijp ik, veel meer dan drie jaar in loondienst bij de onderneming gewerkt, maar doordat hij per 1 januari 2007 voor 25% medeondernemer is geworden, is die status toen vervallen. En de wet regelt niet dat de 'oude' dienstjaren van uw compagnon, van vóór zijn toetreden als firmant, meetellen voor het vereiste driejarige dienstverband.

Naar de letter van de wet kunt u uw onderneming – uw aandeel van 75% in de firma – niet fiscaal geruisloos overgedragen. Deze onevenwichtige uitwerking van de wet is eerder aan Financiën voorgelegd. De staatssecretaris heeft in reactie daarop goedgekeurd dat voor de 36-maandseis de aaneengesloten perioden van werknemerschap en medeondernemerschap bij de over te dragen onderneming worden samengeteld. Aan de wettelijke driejaarsis wordt voldaan als de periode van het samenwerkingsverband en van het werknemerschap samen ten minste 36 maanden hebben geduurd. En dat is in uw situatie het geval. U kunt dus wél gebruik maken van de fiscaal geruisloze bedrijfsoverdracht.

Einde relatie, einde eigenwoningregeling?

Mijn vriendin en ik hebben in augustus 2007 een nieuw te bouwen woning gekocht - ieder voor de helft - met de bedoeling om samen te gaan wonen. De woning is volledig gefinancierd met een hypothecaire lening. Naar verwachting zal het huis begin mei 2008 gereed zijn voor bewoning. Probleem is dat onze relatie de laatste tijd nogal onder druk staat. Stel dat onze relatie stukloopt en wij niet gaan samenwonen en de woning nog dit jaar verkopen. Welke fiscale gevolgen heeft dat? Vervalt dan de aftrek van hypotheekrente met terugwerkende kracht tot de datum van aankoop van de woning?

Antwoord

U en uw vriendin hebben de nieuw te bouwen woning gekocht met de bedoeling om die op afzienbare tijd als hoofdverblijf te betrekken. Onder die omstandigheden kan de woning als een eigen woning in fiscale zin worden aangemerkt, ook al wordt die nog niet daadwerkelijk door u bewoond. De wet eist dan wel dat u aannemelijk maakt dat de woning "uitsluitend bestemd is om in het kalenderjaar of in een van de daaropvolgende twee jaren" als hoofdverblijf ter beschikking te staan. Aan die wettelijke eis wordt in de door u beschreven situatie zonder meer voldaan.

De kwalificatie als eigen woning betekent dat de rente op de hypothecaire lening aftrekbaar is. Het eigenwoningforfait hoeft u niet aan te geven, omdat u (nog) niet in de woning woont. Uw vriendin en u hebben ieder recht op aftrek van dat deel van de rente dat overeenkomt met uw gerechtigdheid tot de woning: dat is voor ieder de helft van de in 2007 en 2008 betaalde hypotheekrente.

De eigenwoningregeling – en daarmee de aftrek van hypotheekrente – vervalt zodra u en uw vriendin besluiten om niet meer samen in de woning te gaan wonen. Per die datum gaan de woning in aanbouw en de hypotheekschuld bij u beiden over van box 1 naar box 3, de rente is niet meer aftrekbaar en voor zover de woning in aanbouw meer waard is dan de daarop rustende schuld moet u die meerwaarde - ieder voor de helft - tot de heffingsgrondslag van box 3 rekenen. De heffing in box 3 sluit aan bij de peildata van 1 januari en 31 december; de 1,2% vermogensrendementsheffing is verschuldigd over het gemiddelde van de vermogenspositie op die twee data. Als u en uw vriendin (aantoonbaar) ná 1 januari 2008 besluiten om niet in de woning te gaan samenwonen, hoeft u per 1 januari 2008 niets tot de heffingsgrondslag van box 3 te rekenen. Verkopen u en uw vriendin de woning vóór het einde van dit jaar, dan behoort ieders aandeel in de winst bij verkoop per 31 december 2008 tot de heffingsgrondslag in box 3, indien en voor zover die meeropbrengst niet (consumptief) is uitgegeven.

Kilometerheffing: eerst rijden, dan betalen

Het kabinet wil vanaf 2011 de kilometerheffing gefaseerd gaan invoeren. Uitgangspunt van die heffing is dat automobilisten per gereden kilometer betalen. Waarschijnlijk zal dat volgens een getrappt systeem gaan, waarbij de heffing mede afhankelijk wordt van het tijdstip waarop de automobilist rijdt, de plaats waar wordt gereden én de milieukeurmerken van de auto. Dat systeem van wegbeprijzing moet de huidige systematiek, die zich richt op gebruik én bezit van een auto, gaan vervangen. De kilometerheffing werpt z'n schaduwen ver vooruit en noopt al tot aanpassing van de autobelastingen in 2008.

De BPM, de belasting op de aanschaf van nieuwe auto's en motorrijwielen, past niet bij de methodiek van de kilometerheffing. Een heffing per gereden kilometer én een heffing 'in de showroom' gaan niet samen. Daarom moet de BPM op termijn worden afgeschaft. Dat is ook wenselijk vanuit Europees perspectief: onze BPM wijkt veel te veel af van de registratieheffingen in andere EU-lidstaten en dat verstoort de interne EU-automarkt..

Maar het afschaffen van de BPM kan onmogelijk in één keer. Dat zou gigantische schokeffecten op de automarkt veroorzaken: door het abrupt wegvallen van de BPM zouden nieuwe auto's veel goedkoper worden dan jong gebruikte occasions én de schatkist zou enkele jaren geen (vervangende) inkomsten binnenkrijgen.

Het kabinet heeft daarom besloten om de BPM geleidelijk aan af te bouwen. De komende vijf jaar gaat de BPM jaarlijks met 5% omlaag. Tegelijkertijd gaat de MRB, de motorrijtuigenbelasting, in dezelfde mate omhoog. Deze verschuiving van BPM naar MRB is budgettair neutraal: de automobilist gaat er niet op vooruit of achteruit.

De eerste verschuiving van BPM naar MRB is per 1 februari 2008 doorgevoerd. De verschuiving voor 2008 is wat ruimer dan 5% vanwege de te verwachten extra opbrengst aan BPM door de aanscherping van de milieudifferentiatie in deze belasting. De BPM is verlaagd van 45,2% naar 42,3% van de netto catalogusprijs van nieuwe auto's. Voor motoren gaat de BPM van 20,7% naar 19,4%. Deze BPM-vermindering wordt gecompenseerd met een stijging van de MRB van 7,2%. Die verhoging geldt voor alle voertuigen, met uitzondering van bestelauto's voor gehandicapten.

Commentaar

De verschuiving van BPM naar MRB is budgettair neutraal voor de automobilist die op of na 1 februari 2008 een nieuwe auto koopt. Voor de automobilist die vóór 1 februari een nieuwe wagen heeft gekocht, geldt dat niet: die heeft de volle BPM betaald, en hij mag vanaf 1 februari 2008 ook de hogere MRB gaan betalen.

De invoering van de kilometerheffing houdt de Nederlandse politiek al geruime tijd bezig. Het nieuwe systeem van wegbeprijzing – van een heffing op autobezit naar een heffing op autorijden – heeft flink wat voeten in de aarde. Diverse partijen claimen nu al miljarden van de opbrengst van de kilometerheffing, nog voordat er één cent is geheven. De provincies claimen € 1,2 miljard wegens het vervallen van hun 'opcenten' op de wegenbelasting in het nieuwe systeem. Bedrijven met bestelauto's, vertegenwoordigd door MKB-Nederland, claimen enkele honderden miljoenen omdat zij bij de kilometerheffing dubbel worden gepakt: nu geldt voor bestelauto's een vrijstelling voor de BPM, maar in de kilometerheffing wordt die BPM wél meegenomen. Ook de autosector – leasebedrijven, particuliere autobezitters. – eisen een fors deel van de beoogde opbrengst van de kilometerheffing. In het huidige wagenpark zit een flink bedrag aan betaalde BPM, naar schatting zo'n € 15 miljard. Als de BPM wordt afgeschaft, verdampst die waarde en dat moet gecompenseerd worden.

Naast al die claims speelt er nog een ander probleem, een IT-probleem. Het invoeren van de kilometerheffing is – zo zegt de verantwoordelijke minister – 'een complex project met geavanceerde technologie die nog nooit op zo'n grote schaal voor het betalen is toegepast'. En iedereen weet dat de overheid een naam heeft op te houden als het gaat om het mislukken van grote ICT-projecten. Misschien toch maar geen kilometerheffing invoeren?

Vergeet niet te verrekenen over 2007

Bent u op huwelijkse voorwaarden getrouwd en staat er in de huwelijksvoorwaarden een verrekenbeding? Vergeet dan niet de verrekening met uw echtgenoot over het afgelopen jaar op te stellen. Als u die verrekening achterwege laat kan dat - zeker als dat over een reeks van jaren gebeurt - bij een echtscheiding tot hoogst onaangename gevolgen leiden. De rechter kan er dan vanuit gaan dat de aangroei van uw gezamenlijke vermogen sinds de huwelijkssluiting 50-50 gedeeld moet worden.

Tijdens de proefrit naar Ikea: naheffing MRB plus boete

Een autohandelaar kan zijn handelaarkenteken benutten als cliënten een proefrit willen maken in een van de auto's die hij te koop aanbiedt. De cliënt moet de auto dan wel uitsluitend gebruiken voor een proefrit: even boodschappen gaan doen met die auto is niet toegestaan. Als dat toch gebeurt én het wordt geconstateerd, leidt dat tot naheffing van motorrijtuigenbelasting met boete. Te betalen door de autohandelaar, ook al kan die er niets aan doen.

BV Cars handelde in gebruikte auto's en beschikte over een handelaarkenteken. In januari 2006 gaf de BV een auto uit haar bedrijfsvoorraad mee aan een cliënt voor een proefrit. Op die auto zat het handelaarkenteken. Tijdens de proefrit werd de cliënt aangehouden. Tegenover de ambtenaren van de MRB verklaarde hij dat hij een proefrit aan het maken was en dat hij kort daarvoor even bij Ikea was geweest om een vaas te kopen. Dat voorval leidde voor BV Cars tot een naheffingsaanslag MRB van € 323, met een boete van 100%.

De BV accepteerde die naheffing niet. Zij stelde dat ze de cliënt vóór de proefrit duidelijk had gezegd dat hij de auto uitsluitend voor de proefrit mocht gebruiken en tijdens die rit niet mocht gaan shoppen. In de daaropvolgende procedure besliste de Rechtbank Den Haag dat de rit naar Ikea geen verband hield met de (mogelijke) verkoop van de auto. Die rit paste niet in het gebruik van de weg in het kader van de bedrijfsactiviteiten van de BV waarvoor het handelaarkenteken was afgegeven. De naheffingsaanslag was dan ook terecht opgelegd. De Rechtbank matigde wel de boete. De rechter was ervan overtuigd dat de BV haar cliënten er steeds weer op wees dat zij tijdens een proefrit de auto niet voor andere doeleinden mochten gebruiken. Een boete van 100% was dan ook niet gerechtvaardigd. De stelling van de inspecteur dat de BV een en ander had kunnen voorkomen door één van haar medewerkers te laten meerijden tijdens de proefrit, wees de rechter af. Een boete van 75% (€ 242) was volgens de Rechtbank passend en geboden.

Commentaar

Zo wordt een proefritje een dure grap, voor de autohandelaar wel te verstaan. En nu maar hopen dat de klant de auto wil kopen. Dan kan de autohandelaar de 'schade' van de extra MRB plus boete nog proberen terug te verdienen.

Veldinventaris voortaan verplicht activeren

De Hoge Raad heeft in twee recente proefprocedures beslist dat ondernemers in de land- en tuinbouw voortaan hun veldinventaris moeten activeren. Met deze beslissing komt ons hoogste rechtscollege terug op eerdere uitspraken waarin was goedgekeurd dat activering van de uitgaven voor eenjarige gewassen achterwege kon blijven. Het niet activeren is in strijd met de realiteit van goed koopmansgebruik en de Hoge Raad vindt dat de voortschrijdende ontwikkelingen in de land- en tuinbouw deze uitzonderingspositie bij de fiscale winstberekening niet langer rechtvaardigen.

De proefprocedures over het al dan niet activeren van veldinventaris hebben beiden betrekking op ondernemers in de glastuinbouw. De ene procedure betreft een BV die chrysanten kweekt, de andere een BV die tomaten teelt. In beide tuinbouwbedrijven werden in het eerste jaar diverse uitgaven gedaan voor de teelt van gewassen, die pas in het jaar daarop geoogst werden. Denk aan uitgaven voor stekmateriaal, arbeid, verwarming, elektra, water, messtoffen, gewasbescherming, het stomen van de grond of het substraatmateriaal, en dergelijke. Die uitgaven werden elk jaar weer gedaan. Het geschil betreft de vraag of deze uitgaven direct in het eerste jaar ten laste van de winst kunnen worden gebracht, of dat de kosten van deze veldinventaris geactiveerd moeten worden en pas in het oogstjaar ten laste van de winst kunnen komen.

De Hoge Raad besliste dat uitgaven voor de teelt van planten of gewassen met een korte levensduur gericht zijn op het verkrijgen van vruchten of opbrengsten daaruit. De geteelde planten en gewassen gaan daardoor op in goederen die voor de omzet bestemd zijn. Dat geldt voor planten en gewassen die in één keer worden geoogst, maar ook als die oogst verspreid plaatsvindt, gedurende een bepaalde periode. Goederen die in een onderneming aanwezig zijn om te worden bewerkt, verwerkt, of verkocht – goederen die voor de omzet bestemd zijn – moeten in beginsel op de aanschaffings- of voortbrengingskosten worden geactiveerd. Dat was ook het geval met de teeltproducten – de chrysanten en tomaten – van de twee procederende tuinbouwbedrijven. De Hoge Raad overwoog dat in oude arresten (uit 1957 en 1960) over deze kwestie anders was beslist, maar de voortgaande ontwikkelingen in de landbouw rechtvaardigden niet langer een uitzonderingspositie voor land- en tuinbouwbedrijven op dit punt van de administratieve bedrijfsvoering. Het niet activeren van de uitgaven voor veldinventaris was in strijd met het realiteitsbeginsel van goed koopmansgebruik.

Commentaar

De uitgaven voor veldinventaris, een op de balansdatum nog niet volwaardig gewas, hebben meestal een looptijd van niet meer dan één jaar. De uitgaven worden in jaar 1 gedaan, de opbrengsten daaruit worden in jaar 2 genoten, en dan zijn de uitgaven uit jaar 1 uitgewerkt. De uitgaven keren zodoende jaarlijks terug. Het niet activeren van dergelijke, jaarlijks terugkerende uitgaven past goed binnen de eenvoud van goed koopmansgebruik. Maar onze Hoge Raad geeft voorrang aan het realiteitsbeginsel: met de uitgaven voor veldinventaris is een zodanig groot bedrag gemoeid dat het niet activeren daarvan een onjuist, niet reëel beeld van de financiële positie van de onderneming in de land- en tuinbouw oplevert.

De proefprocedures zien uitsluitend op veldinventaris bij overdekte teelt (in de glastuinbouw), maar de overwegingen van de Hoge Raad zijn zo algemeen geformuleerd dat die ook op veldinventaris in de open lucht kunnen worden toegepast. En dat zal de inspecteur ook wel gaan doen.

Vordering op BV van zoon: geen TBS, verlies niet aftrekbaar

Geldleningen in de familiesfeer bieden goede mogelijkheden voor box-hoppen: het voordelig inspelen op de verschillen in belastingheffing tussen de drie boxen in de inkomstenbelasting. Als ouders geld lenen aan een meerderjarig kind, valt die geldlening bij hen in beginsel in box 3. Dat is fiscaal aantrekkelijk: dankzij de 1,2% vermogensrendementsheffing wordt de rente op zo'n geldlening laag belast. Als het kind de met deze lening verkregen geldmiddelen gebruikt ter financiering van de eigen woning, kan hij/zij die rente in box 1 tegen het progressief tarief in aftrek brengen. De rente levert bij het kind meer belastingbesparing op dan senior aan belastingheffing daarover kwijt is. Een vergelijkbaar voordeel doet zich voor als senior geld leent aan de BV van zijn meerderjarig kind: bij senior valt de lening in box 3, junior kan de rente in zijn BV als bedrijfskosten tegen een hoger belastingtarief in aftrek brengen. Dat zijn leuke boxcombinaties. Maar die combinaties moeten wel goed gemonitord worden. Zodra junior in financiële problemen komt, moet senior zijn lening snel naar een andere box overbrengen. Afboekingen op de leningen leveren in box 1 meer fiscale compensatie op dan in box 3.

Jan Schaap verkocht in 1992 alle aandelen in zijn BV Frikoe, een vee-exportbedrijf, aan BV Koewacht, de holding-BV van zijn zoon Kees. Die BV bleef de koopsom van de aandelen schuldig. Tot en met 1999 loste de BV op deze lening de contractueel afgesproken bedragen af, maar vanaf 2000 lukte dat niet meer. BV Koewacht kwam in ernstige financiële problemen en dreigde om te vallen. Om dat te voorkomen kwamen Jan en Kees tot een herfinanciering: Jan leende het bedrag dat hij eerder als aflossing had ontvangen, weer terug aan de BV. Daarbij werden de rente- en aflossingcondities van de oorspronkelijke lening aangehouden. Drie jaar later, in 2003 was senior genoodzaakt om zijn vordering op BV Koewacht – die toen was opgelopen tot € 275.898 – af te boeken. Volgens de accountant van de BV was zijn vordering niet meer te innen. Jan bracht die afboeking ten laste van zijn inkomen in box 1. Zijns inziens moest de geldlening aan de BV van zijn zoon vanaf 2000 worden aangemerkt als een oneigenlijke terbeschikkingstelling. De geldlening viel vanaf 2000 bij hem in box 1 onder de TBS-regeling, en daardoor was het verlies op die vordering fiscaal aftrekbaar.

De inspecteur en Rechtbank Leeuwarden gingen daar niet in mee.

Schaap senior had niet aannemelijk gemaakt dat de geldlening in 1992 of bij de herfinanciering in 2000 op een in het maatschappelijk verkeer ongebruikelijke wijze had plaatsgevonden. De Rechtbank verklaarde het beroep ongegrond.

Commentaar

Dit is geen voorbeeld ter navolging. De belanghebbende in deze procedure moet zich gerealiseerd hebben dat de kans op een goede afloop van deze zaak voor hem minimaal was. De overbrenging van de lening van box 3 naar box 1 was zo knullig uitgevoerd, dat die wel fout moest gaan. Om een geldlening aan te kunnen merken als een maatschappelijk ongebruikelijke terbeschikkingstelling, moet de geldlening volstrekt onzakelijke condities krijgen. Dus geen afspraken over aflossing – “dat verreken je maar met je erfdeel” – en geen, of een apert onzakelijke rente. De aanpassing van de condities van een al bestaande geldlening in deze zin moeten tijdig plaatsvinden, bij voorkeur nog vóórdat die lening in waarde is gedaald. De lening komt dan voor een hoge waarde – idealiter om en nabij de nominale waarde van de lening – op de openingsbalans van de TBS. Hoe hoger die startwaarde is, des te meer betaalt de fiscus mee aan de afwaardering op die lening.

Check uw bijdrage voor de Kamer van Koophandel

Heeft u, DGA van een pensioen- of stamrecht-BV, ook een brief van de KvK ontvangen met daarin de aankondiging dat de jaarlijkse bijdrage per 1 januari 2008 is teruggebracht tot € 54?

Neen? Dan heeft de KvK uw BV (of NV) niet herkend als pensioen- of stamrecht-BV. Van zo'n vennootschap is sprake als de werkzaamheden beperkt blijven tot het uitvoeren van een pensioen- of stamrechtovereenkomst én er in de vennootschap geen 'werkzame personen' zijn. Uw BV kan alsnog in aanmerking komen voor lagere KvK-bijdrage door bezwaar te maken tegen de in rekening gebrachte gewone KvK-bijdrage. Dat uw BV een pensioen- of stamrechtvennootschap is kunt u aantonen door de meest recente jaarstukken mee te sturen.

Overschrijding redelijke termijn: boete omlaag!

Het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens (het EVRM) bepaalt dat een verdachte bij een strafrechtelijke vervolging recht heeft op berechting van zijn zaak binnen een redelijke termijn. Die bepaling is ook van belang bij de belastingheffing, met name voor boetes bij navorderingsaanslagen, omdat het opleggen van een boete ook een vorm van strafvervolging is. De Hoge Raad heeft de 'redelijke termijn' uit het EVRM op twee jaar gesteld: de zaak moet in eerste aanleg binnen die termijn zijn afgerond. Is dat niet het geval – en dat komt bij procedures tegen navorderingsaanslagen met boetes erg vaak voor – dan moet de boete vervallen. Of in ieder geval flink worden verminderd.

In de praktijk is veel geharrewar over de vraag op welk tijdstip de tweejaarstermijn begint te lopen. Rechtbank Arnhem heeft daar onlangs een opmerkelijke beslissing over genomen: beslist werd dat de termijn al begint te lopen bij de eerste vragenbrief van de inspecteur. Dat leidde tot een vermindering van de vastgestelde boete met 40%.

De Belastingdienst ontving in oktober 2003 een klikbrief van een familielid van Ab C. Daarin stond dat Ab een aanzienlijk banktegoed bij een bank in Duitsland aanhield. In reactie daarop stuurde de inspecteur op 24 november 2003 een standaardvragenbrief naar Ab C. In die brief werd Ab C. er op gewezen dat het verzwijgen van inkomsten en/of vermogen tot navorderingsaanslagen mét vergrijpboeten kon leiden. De brief van de inspecteur zorgde voor de nodige beroering. Ab's dochter nam telefonisch contact op met de inspecteur en zei in dat gesprek dat zij zich niet kon voorstellen dat haar vader zwart vermogen in het buitenland had.

Maar dat bleek toch het geval te zijn!

In mei 2004 sloeg Ab door en overhandigde hij de inspecteur drie spaarbankboekjes van evenzoveel zwarte spaarrekeningen in Duitsland. Kort daarvoor, in februari 2004, had de FIOD het Duitse Ministerie van Financiën om wederzijdse bijstand verzocht en dat leverde de inspecteur op 23 juni 2004 overzichten op van alle spaarrekeningen die Ab C. had aangehouden bij de Duitse bank. Met dat gespecificeerde overzicht van de saldi en rente op de drie bankrekeningen legde de inspecteur Ab C. navorderingsaanslagen inkomsten- en vermogensbelasting op, over de jaren 1993 tot en met 2003 met boeten van 50%.

Ab maakte bezwaar tegen die navorderingsaanslagen, maar dat werd prompt afgewezen.

In de daaropvolgende procedure voor Rechtbank Arnhem stelde de gemachtigde van Ab dat de navorderingsaanslagen met verhoging moesten vervallen omdat de inspecteur op basis van zijn brief van 24 november 2003 onrechtmatig informatie had verkregen. De Belastingdienst had in de brief aan het Duitse Ministerie van Financiën de indruk gewekt dat er een onderzoek naar Ab C. was ingesteld. Dat was misleidend: de Belastingdienst beschikte slechts over een niet geverifieerde klikbrief. Verder stelde de gemachtigde dat de boete op de navorderingsaanslagen moest vervallen wegens overschrijding van de redelijke termijn.

Rechtbank Arnhem besliste dat de inspecteur de navorderingsaanslagen had gebaseerd op de informatie die Ab C. zelf had verstrekt. Dat in de brief van november 2003 over een onderzoek bij Ab C. werd gesproken, maakte de later van het Duitse Ministerie van Financiën verkregen informatie niet onrechtmatig.

De Rechtbank honoreerde wél het beroep van de gemachtigde op overschrijding van de redelijke termijn. Volgens de Rechtbank was die termijn gaan lopen op 24 november 2003, de dagtekening van de eerste vragenbrief van Financiën. Daarmee stond vast dat de redelijke termijn ruimschoots was overschreden omdat de Rechtbank niet binnen twee jaar nadien uitspraak had gedaan. De Rechtbank verminderde de vastgestelde boeten met 40%.

Commentaar

Van je familie moet je het maar hebben..... Die gedachte zal de belanghebbende in deze procedure wel eens door het hoofd zijn gegaan. Toch is dit een gunstige uitspraak: hoe eerder de redelijke termijn begint te lopen, des te eerder is de tweejaarstermijn voorbij en kan de boete op navorderingsaanslagen gefundeerd worden betwist. Deze uitspraak zal zeker 'terugkomen' bij de vele procedures die er nog lopen tegen rekeninghouders met vermeend zwart geld in Luxemburg bij de KB-Luxbank en bij Van Lanschot. In deze onderzoeken zijn de eerste brieven vaak al in 2000 verzonden, terwijl er in de meeste zaken nu, begin 2008, nog steeds geen rechterlijke uitspraken zijn. Dat levert de procederende rekeninghouders in ieder geval een forse korting op de boeten op.

Financiering schuldeisers na staking: geen nagekomen bedrijfslast

De ondernemer die met zijn bedrijf stopt, moet de bedrijfsschulden die hij bij staking niet kan voldoen, in beginsel naar zijn privé-vermogen overbrengen. Dat heeft tot gevolg dat wanneer hij die schulden herfinanciert, hij de rente op die financiering niet als nagekomen bedrijfslast in aftrek op zijn inkomen kan brengen.

Karel Metz staakte medio 1998 zijn onderneming omdat hij daarmee alleen maar verliezen leed. Bij de staking sloot Metz een akkoord met zijn schuldeisers. Om dat akkoord na te komen, beleende Metz in september 1998 zijn privé-woonhuis. De daaruit verkregen geldmiddelen (HFL 321.000) gebruikte hij voor het aflossen van de rekening-courantschuld van zijn onderneming én voor het betalen van zijn zakelijke schuldeisers. De rente op die lening bracht Karel in zijn aangifte IB 2002 in aftrek als negatief resultaat uit overige werkzaamheden. Hij stelde dat hij de lening was aangegaan ten behoeve van de financiële afwikkeling van zijn vroegere onderneming en dat die lening daarmee onlosmakelijk verbonden was.

De inspecteur weigerde de renteaftrek; de hypotheek behoorde volgens hem tot Metz' privé-vermogen. Karel ging in beroep bij Rechtbank Leeuwarden, maar dat leverde hem niet het gewenste resultaat op. De Rechtbank besliste dat de hypothecaire lening diende ter aflossing van de schulden bij de bank én bij de andere zakelijke schuldeisers. Daarmee was die hypothecaire lening in de plaats gekomen van de vroegere bedrijfsschulden. Bij de staking van zijn onderneming waren alle bedrijfsschulden van Metz tot zijn privé-vermogen gaan behoren. Dat betekende dat de hypothecaire lening die de bedrijfsschulden verving, ook tot Metz privé-vermogen moest worden gerekend. Daarom kon de rente op die lening niet als (nagekomen) kosten van de onderneming worden aangemerkt. De Rechtbank verklaarde het beroep van Metz ongegrond.

Metz ging in hoger beroep, maar ook Hof Leeuwarden was het niet met hem eens.

Het Hof besliste dat Metz alle bedrijfsschulden bij staking van zijn onderneming naar zijn privé-vermogen moest brengen. Een uitzondering op deze verplichte overgang naar het privé-vermogen was aan de orde als de afwikkeling van een vermogensbestanddeel uit de onderneming volstrekt onzeker was én die onzekerheid uit de ondernemings sfeer stamde. Dat was hier niet het geval. De hypothecaire geldlening was bij de staking van de onderneming naar Metz' privé vermogen overgegaan, zodat de rente daarop niet als nagekomen kosten van de onderneming kon worden aangemerkt. De inspecteur had de renteaftrek terecht geweigerd.

Commentaar

De vroegere onderneming blijft zo wel een financieel blok aan het been! Belanghebbende had zijn onderneming beter niet kunnen staken, maar die op een laag pitje moeten voortzetten. Dan was de financieringsrente wel aftrekbaar geweest, als verlies uit onderneming.

Geen fooien voor het keukenpersoneel

Bij werknemers in de horeca moet het fiscale loon per definitie tenminste gelijk zijn aan het CAO-loon. Betaalt de werkgever minder, dan worden de werknemers – zo zegt de wet – geacht "fooiën en dergelijke prestaties van derden te genieten" tot het verschil. De werkgever moet derhalve ten minste het CAO-loon verlonen en daarover premies werknemersverzekeringen afdragen. De wet beperkt deze regeling tot "de werknemer die werkzaam is bij een onderneming waarin horeca-activiteiten worden verricht". Keukenpersoneel valt daar niet onder, zo heeft de Hoge Raad onlangs uitgemaakt.

Firma De Zoete Inval exploiteerde een cafetaria. De firma kreeg controle van het Uvw en dat leidde tot correctienota's, omdat de firma haar werknemers minder had betaald dan het minimumloon uit de CAO. Het Uvw ging er (op grond van het Fooienbesluit) vanuit dat de werknemers fooien hadden ontvangen tot het verschil tussen het CAO-loon en het feitelijk betaalde loon. Over dat bedrag werden premies nageheven, met verhoging.

De Zoete Inval maakte bezwaar tegen die correctienota. Zij stelde dat het keukenpersoneel niet onder het Fooienbesluit 2002 viel. Deze medewerkers kregen nimmer fooien, zodat bij deze werknemers geen fictief loon aan fooien in aanmerking kon worden genomen.

De Zoete Inval moest een lange weg gaan om gelijk te krijgen. Na een lange procedure, van Rechtbank Den Bosch via de Centrale Raad van Beroep tot aan de Hoge Raad, werd zij in het gelijkgesteld. De Hoge Raad besliste dat het Fooienbesluit slechts van toepassing is op werknemers in de horeca die tot het bedienend personeel behoren. Ook de toelichting op dat Besluit biedt volgens ons hoogste rechtscollege onvoldoende reden om keukenpersoneel tot het bedienend personeel te rekenen. De Hoge Raad verklaarde het beroep in cassatie van het Uvw ongegrond.

Commentaar

*Een nuttige uitspraak voor horecaondernemers. Als duidelijk is dat een medewerker uitsluitend in de keuken werkzaam is, én hij niet meedeelt in de fooienpot, leidt een lager loon dan het CAO-loon niet tot fiscale correctie. Bij bedienend personeel is dat wél het geval. Bij deze medewerkers moet altijd tenminste het CAO-loon verloond worden. Zie ook [Loon van horeca-werknemers per definitie gelijk aan CAO-loon](#) in *BelastingBelangen 2007*, nr. 2.*

Onverwachts erfgenaam? Kies dan voor beneficiaire aanvaarding!

Blijkt u erfgenaam te zijn van een onbekend familielid? Of van een 'wildvreemde'? Goede kans dat u dan geen idee heeft welke verplichtingen er voor u uit die erfstelling kunnen voortvloeien. U doet er verstandig aan om uw erfenis beneficiair te aanvaarden. Dan weet u in ieder geval zeker dat dit onverwachte 'lot uit de loterij' u geen geld gaat kosten.

Gebruikelijkloonregeling geldt ook voor de coöperatie

De gebruikelijkloonregeling kan ook van toepassing zijn op bestuursleden van een coöperatie. Dat heeft Rechtbank Arnhem onlangs beslist voor een coöperatie waarbij een man en zijn vrouw de enige leden waren van de door hen opgerichte coöperatie. Zij waren beiden ook bestuursleden van de coöperatie, en kregen daarvoor een volgens de Rechtbank onaanvaardbaar lage arbeidsbeloning. De inspecteur had die terecht gecorrigeerd met de gebruikelijkloonregeling.

De gebruikelijkloonregeling richt zich op de directeur(groot)aandeelhouder van een BV. De wettekst is op dat punt duidelijk en spreekt over "de werknemer die arbeid verricht ten behoeve van een lichaam waarin hij een aanmerkelijk belang heeft". Zodra die werknemer een loon van de BV ontvangt dat in meer dan belangrijke mate (meer dan 30%) afwijkt van het salaris van vergelijkbare werknemers die geen directeuraandeelhouder van een BV zijn, kan de inspecteur corrigeren en het loon alsnog vaststellen op 70% van het voor die directeuraandeelhouder gebruikelijke loon. Hierbij geldt een ondergrens van € 40.000 of, als aannemelijk is dat een lager loon gebruikelijk is bij vergelijkbare werknemers die geen directeuraandeelhouder zijn, dit lagere loon. De bewijslast dat het loon minder moet zijn dan € 40.000 ligt bij de directeuraandeelhouder, wil de inspecteur een hoger salaris in aanmerking nemen, dan rust de bewijslast op hem.

Rechtbank Arnhem heeft onlangs beslist dat de gebruikelijkloonregeling ook van toepassing kan zijn op de bestuurder van een coöperatie. De procedure betreft een bestuurder van een coöperatie die samen met zijn vrouw lid was van een door hen beiden opgerichte coöperatie.

De man had in 2002 een loon uit dienstbetrekking bij de coöperatie van € 24.596. De inspecteur stelde dat de gebruikelijkloonregeling van toepassing was en verhoogde het loon tot het (voor 2002 geldende) minimumbedrag van € 38.118.

Een procedure volgde voor Rechtbank Arnhem.

De rechtbank stelde de inspecteur in het gelijk. De rechter baseerde die uitspraak op een bepaling in de Wet inkomstenbelasting waarin een lidmaatschapsrecht van een coöperatie gelijkgesteld wordt met een winstbewijs en een coöperatie met een vennootschap. Op basis van die bepaling (artikel 4.5a Wet IB 2001) had de bestuurder een aanmerkelijk belang in de zin van de wet. Daardoor was de gebruikelijkloonregeling op hem van toepassing. Uit de wetsgeschiedenis bleek dat het ook de bedoeling van de wetgever was om bestuursleden van een coöperatie onder de gebruikelijkloonregeling te brengen.

Commentaar

Met deze uitspraak vervalt een – naar nu blijkt verondersteld – voordeel van de coöperatie. De rechtbank paste de gelijkstellingsbepaling uit de wet inkomstenbelasting zonder meer toe op de wet

loonbelasting. Dat lijkt terecht, omdat de wet loonbelasting bij de invulling van het aanmerkelijk belang – als voorwaarde voor toepassing van de gebruikelijkloonregeling - nadrukkelijk verwijst naar de wet inkomstenbelasting.

Gescheiden levende echtgenote: bijdrage na 12 jaar nog aftrekbaar

'Echtgenoten zijn elkander getrouwheid, hulp en bijstand verschuldigd. Zij zijn verplicht elkander het nodige te verschaffen'. Het Burgerlijk Wetboek laat er twijfel over bestaan: de onderlinge rechten en plichten van echtgenoten reiken ver. Die verplichtingen blijven over en weer bestaan zolang het huwelijk voortduurt. Bij echtscheiding kan de huwelijksplicht nog fors najlen en maximaal 12 jaar lang een alimentatie-uitkering kosten. Als de rechter die uitkering vaststelt, is van cruciaal belang – voor de omvang én de duur – dat een van de echtgenoten niet voldoende inkomsten heeft om in zijn levensonderhoud te voorzien én die inkomsten ook niet in redelijkheid kan verwerven. Maar gehuwden kunnen samen, in onderling overleg – bij een convenant – de alimentatie ook wat vriendelijker regelen.

Rob Tharing en zijn vrouw Carla de Wit besloten in 1990 gescheiden te gaan leven. Hun huwelijk bleef in stand, zij gingen duurzaam gescheiden leven. Rob betaalde sindsdien maandelijks een uitkering aan zijn vrouw Carla. Rob bracht die uitkering in aftrek op zijn inkomen, Carla gaf die aan. Tot 2003 leverde die gang van zaken fiscaal geen problemen op. Maar dat veranderde toen de 12-jaarstermijn verstreken was. De inspecteur weigerde de aftrek nog langer toe te staan, omdat er volgens hem geen sprake was van behoefte bij Carla. De inspecteur kwam mede tot dat standpunt omdat Rob en Carla weliswaar duurzaam gescheiden leefden, maar nog steeds in gemeenschap van goederen gehuwd waren. Hun huwelijksgoederengemeenschap was zo'n € 500.000 groot, en daarvan kwam de helft aan Carla toe. In de daaropvolgende procedure besliste Rechtbank Haarlem dat er tussen Rob en Carla nog steeds een juridisch afdwingbare zorgverplichting bestond. Die verplichting was blijven bestaan nadat zij duurzaam gescheiden waren gaan leven, omdat zij hun huwelijk niet beëindigd hadden. Hun huwelijksvermogen was in 2003 circa € 500.000 en dat stond op een bankrekening ten name van Rob. Bij het vaststellen van de uitkering die Rob maandelijks aan Carla betaalde, waren beide partijen ervan uitgegaan dat Carla geen aanspraak zou maken op haar aandeel in het huwelijksvermogen. Dat vermogen stond vanaf 1990 onder bestuur van Rob. Aangezien Carla in 2003 ook niet beschikte over eigen inkomen, en dat redelijkerwijs ook niet kon verwerven, was er bij haar wél sprake van 'behoefte' in de zin van het Burgerlijk Wetboek. Met de periodieke betalingen door Rob werd daarin voorzien. Daar deed niet aan af dat zij uit hoofde van de huwelijksgemeenschap recht had op de helft van het huwelijksvermogen. De Rechtbank verklaarde het beroep van Rob gegrond: hij kon de bijdrage aan zijn gescheiden levende vrouw Carla net als voorheen in aftrek brengen op zijn fiscaal inkomen.

Commentaar

Deze procedure biedt een fiscaal vriendelijke regeling, waarbij echtgenoten optimaal gebruik maken om met een alimentatie-uitkering aan inkomensoverheveling te doen. De fiscale aftrekpost (in de procedure bij de man) zal ongetwijfeld meer belastingbesparing opleveren, dan de uitkering (in de procedure bij de vrouw) aan belastingheffing kost. En het gezamenlijke vermogen in de huwelijksgoederengemeenschap speelt daarbij geen rol.

Geen economisch belang, geen investeringsaftrek

De ondernemer die in bedrijfsmiddelen investeert, komt in aanmerking voor investeringsaftrek. Die aftrek kan aardig oplopen met de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek oplopend tot 25%, de energie-investeringsaftrek van 44% of de milieu-investeringsaftrek van 40%, 30% of 15% afhankelijk van het soort bedrijfsmiddel. Om voor die aftrekposten in aanmerking te komen moet de ondernemer wel aan diverse voorwaarden voldoen. De meest elementaire voorwaarde is dat hij moet investeren in bedrijfsmiddelen. En dat vergt dat hij het economische belang heeft bij die investeringsgoederen.

Accountant A was lid van de maatschap ABC. In 1996 kocht de maatschap PC's voor haar personeelsleden in het kader van een PC-regeling. De medewerkers konden die PC's op kantoor én thuis gebruiken. Bij de verstrekking van de PC's was afgesproken dat de werknemers een vergoeding moesten betalen voor het privé-gebruik. Die vergoeding was afhankelijk van de prijs van de PC. Na 48 maanden ging de eigendom van de PC's over op de medewerkers: medewerkers die binnen deze periode uit dienst traden, moesten de PC overnemen tegen een van te voren vastgestelde prijs. Verder moesten de werknemers de PC verzekeren en de daarvoor verschuldigde premie zelf betalen.

A claimde kleinschaligheidsinvesteringsaftrek over zijn aandeel in de investeringen in PC's. De inspecteur en Hof Den Bosch weigerden die aftrek. Gelet op de voorwaarden waaronder de maatschap de PC's aan

haar medewerkers had verstrekt, had zij geen economisch belang meer bij die investeringsgoederen. En daardoor was er geen sprake van een investering in bedrijfsmiddelen. A had geen recht op investeringsaftrek. De Hoge Raad heeft het cassatieberoep van A zonder nadere motivering ongegrond verklaard.

Commentaar

Een dure vergissing. De maatschap verkocht de PC's in feite direct door aan haar medewerkers op basis van een financial-leaseovereenkomst. Daarmee beperkte de maatschap haar financiële risico, maar verspeelde zij ook de (kleinschaligheids-)investeringsaftrek.

Een salary-split voor u of uw medewerkers

Heeft uw onderneming een of meer vestigingen in het buitenland? Of heeft u goede contacten met buitenlandse relaties? Zo ja, laat uw belastingadviseur dan eens nagaan of u en uw stafmedewerkers geen gebruik kunnen maken van een fiscaal voordelige verdeling van het salaris over Nederland en het buitenland (salary-split).

Van stakingswinst naar lijfrente bij een eigen stamrecht-BV

De ondernemer die met zijn bedrijf stopt, kan de stakingswinst omzetten in een lijfrente, een recht op periodieke uitkeringen. De belastingheffing over de stakingswinst wordt dan uitgesteld en doorgeschoven naar de lijfrente-uitkeringen. Dat levert altijd een rentevoordeel op, en meestal ook een tariefsvoordeel. De stakende ondernemer moet het recht op de lijfrente-uitkeringen – het stamrecht – bedingen bij een professionele verzekeraar, of bij degene die de onderneming overneemt. Beide opties zijn minder aantrekkelijk. Het onderbrengen van het stamrecht bij een professionele verzekeraar vergt direct veel liquide middelen en de verzekeraar brengt een forse kosten- en winstopslag in rekening. Het stamrecht bedingen bij de overnemer is riskant: het stamrecht komt in de risicosfeer van zijn bedrijfsvoering. Toch biedt die mogelijkheid een oplossing. Als de ondernemer zijn persoonlijke onderneming eerst inbrengt in een BV, van de eigen BV het stamrecht bedingt, en de BV daarna de ondernemingsactiviteiten verkoopt, heeft de ondernemer de lijfrente in een eigen stamrecht-BV. Maar die uitwerking vergt wel een goede aanpak.

Mark Smul dreef samen met zijn echtgenote een cateringbedrijf. In augustus 1996 besloten zij hun onderneming in te brengen in een BV. Op 12 augustus 1996 tekenden zij daartoe een voorovereenkomst. Daarin was vastgelegd dat de onderneming vanaf 1 juli 1996 voor rekening en risico van de nog op te richten BV werd gedreven. Kort daarop, op 16 oktober 1996, werd BV Smul opgericht: het cateringbedrijf werd diezelfde dag in de BV ingebracht ter volstorting van het aandelenkapitaal. Twee dagen later, op 18 oktober 1996, verkocht de BV Smul haar ondernemingsactiviteiten aan derden. Die bedrijfsoverdracht was al eerder, op 15 augustus 1996, afgesproken tussen Mark Smul en de latere kopers.

De stakingswinst die Smul behaalde bij de inbreng van zijn onderneming in de BV, zette hij om in een recht op lijfrente-uitkeringen. Smul bedong dat stamrecht bij de BV binnen de wettelijke termijn, op 10 juni 1997. De verschuldigde lijfrentepremie van HFL 246.268 bracht hij in aftrek als persoonlijk verplichting (de zaak speelt onder de Wet inkomstenbelasting 1964).

De inspecteur weigerde de aftrek, Smul ging in beroep.

Hof Leeuwarden overwoog dat de onderneming die op 16 oktober 1996 in de BV was ingebracht, vrijwel direct daarop door de BV aan derden was verkocht op grond van overeenkomst die Smul in augustus 1996 had gesloten. Daarmee stond voor de Friese rechter vast dat Smul de lijfrente niet had bedongen als tegenprestatie voor de overdracht van zijn onderneming aan de BV. Ten tijde van die inbreng wist de BV al dat zij de verkregen onderneming moest doorverkopen aan derden. De BV trad bij het bedingen van de lijfrente niet op als contractpartij, zij fungeerde als tussengeschoven kassier. Daar deed niet aan af dat in de akte van oprichting van de BV was bepaald dat de onderneming al vanaf 1 juli 1996 voor rekening en risico van de BV werd gedreven. Smul kon de lijfrentepremie niet in aftrek brengen op zijn fiscale inkomen. Hof Leeuwarden verklaarde zijn beroep ongegrond.

Commentaar

Zo moet het dus niet. Als de ondernemer bij het staken van zijn onderneming het recht op lijfrente-uitkeringen in een eigen BV wil onderbrengen, zal die BV de door inbreng verkregen onderneming in ieder geval enige tijd voor eigen rekening en risico moeten drijven. Voor een aftrek als uitgaven wegens

inkomensvoorzieningen eist (ook) de (huidige) wet dat het recht op lijfrente-uitkeringen van de BV wordt bedongen als contraprestatie, als vergoeding voor de ingebrachte onderneming. En dat is niet het geval als de BV ten tijde van die inbreng al verplicht is om de verkregen onderneming door te verkopen. De wet geeft niet aan hoe lang de periode moet zijn dat de BV de onderneming voor eigen rekening en risico moet uitoefenen. Veiligheidshalve moet er tussen de datum van inbreng en de verkoop aan derden toch zeker één balansdatum liggen. Uit de uitspraak van Hof Leeuwarden blijkt zonneklaar dat die periode waarin de BV de onderneming voor eigen rekening en risico moet uitoefenen, in ieder geval ná de oprichting van de BV moet liggen.

Let op BTW bij detachering

Heeft u een of meer van uw werknemers bij een (verbonden) BV gedetacheerd en worden hun salariskosten integraal doorbelast? Houd er dan rekening mee dat over die vergoeding BTW in rekening moet worden gebracht. De doorbelaste salariskosten kunnen normaliter niet als een (BTW-vrije) doorlopende post worden aangemerkt. Dat is slechts het geval als de arbeidsovereenkomsten van de gedetacheerde medewerkers op naam van en voor rekening van de inlener zijn gesloten.